

KOONDPROJEKTI

„NOORTE TERVISTAV PUHKUS 2008”

ARUANNE

KOONDPROJEKTI

***„NOORTE TERVISTAV
JA ARENDAV PUHKUS 2008”***

ARUANNE

Haridus- ja Teadusministeerium
Eesti Noorsootöö Keskus

TALLINN 2009

Koostanud Kadri Kurve
Toimetanud Ene Sepp
Kujundanud Kaie Karolin
Teostanud Kirjastus Argo

ISSN 1736-6615 (võrguväljaanne)

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	5
1. FINANTSARUANNE.....	6
1.1. Finantsaruande selgitus punktide kaupa.....	6
1.2. Lasterikaste ja vähekindlustatud perede laste ning lastekodulaste laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites.....	7
1.3. Laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites.....	9
1.4. Sügistalviste laagrivahetuste laagrituusikute toetused tegevusloaga noortelaagrites.....	10
1.5. Laagrituusikute toetus projektlaagrites.....	11
1.6. Sügistalviste laagrivahetuste laagrituusikute toetused projektlaagrites.....	11
2. NOORTELAAGRITE JUHTIDE JA KASVATAJATE KOOLITUS.....	15
3. LAAGRIJUHTIDE NÕUKODA JA NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID.....	17
4. NOORTELAAGRI TEGEVUSLOA TAOTLUSTE LÄBIVAATAMISE KOMISJONI ISTUNGID.....	18
5. LAAGRISUVEL 2008 TÖÖTANUD TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRID.....	19
6. ARENDUSTEGEVUS.....	20
7. TRÜKISED.....	21
8. NOORTELAAGRITE TEGEVUS.....	22
8.1. Tegevusloaga noortelaagrid.....	22
8.2 Huvitavamad projektlaagrid.....	43
KOKKUVÕTE.....	49

SISSEJUHATUS

Kirjutis annab ülevaate koondprojektile eraldatud raha kasutamisest ning noortelaagrite tegevusest aastal 2008.

Noorsootöö seaduse § 4 p 4 alusel koordineerib noorte tervistava puhkuse korraldamist riigis Haridus- ja Teadusministeerium.

Töö operatiivseks korraldamiseks on moodustatud laagrijuhitide nõukoda (Kultuuri- ja Haridusministeeriumi kantsleri 25.04.1995 käskkiri nr 27, haridusministri 21.10.1996 käskkiri nr 190, haridusministri 09.10.1998 käskkiri nr 205, haridusministri 08.05.2000 käskkiri nr 123, haridus- ja teadusministri 03.06.2003 käskkiri nr 465, ENTK direktori 27.01.2006 käskkiri nr 1-5/8, ENTK direktori 06.09.2007 käskkiri nr 1-5/114). Nõukoja ülesanne on tagada noorsootöö seadusest ja Eesti noorsootöö kontseptsioonist ning koondprojektist „Noorte tervistav ja arendav puhkus” tulenevate tegevuste koordineerimine.

Infot noortelaagritega seonduva kohta – noortelaagrite tegevust reglementeerivad normatiivaktid, abimaterjal noortelaagrite korraldajatele, tegevusloaga noortelaagrid Eestis, laagrijuhitide ja -kasvatajate koolituse võimalused, andmed nii Eestis toimuvate laagrivahetuste kui ka rahvus-

vaheliste noortelaagrite kohta, kontaktandmed info saamiseks jne – leiab noortelaagrite koduleheküljelt www.noortelaagrid.edu.ee.

Eesti Noorsootöö Keskus (ENTK) esitas Hasartmängumaksu Nõukogule koondprojekti „Noorte tervistav puhkus 2008” detsembris 2007. Projekt sisaldas taotluse toetada 31 880 noore laagrituusikut (sh 3180 lasterikastest ja vähekindlustatud peredest lapse, lastekodulapse ja erikoolilapse laagrituusikut) 15 846 000 krooniga. Projekt koostati ENTK määratud printsiipide alusel, mis olid enne läbi arutatud laagrijuhitide nõukoja nõupidamisel 13. ja 14. septembril 2007. a MTÜ Tiigrite Noortelaagris.

Hasartmängumaksu Nõukogu toetas 21.01.2008 otsusega nr 1 koondprojekti 15 846 000 krooniga, mis võimaldas suurendada laagripäeva toetust tegevusloaga noortelaagrites 50 kroonilt 54 kroonile ja projektlaagrites 28,5 kroonilt 30 kroonile. Sotsiaaltuusikute toetus jäi 160 krooni. Koondprojektist toetati kõiki noorte tervistava ja arendava puhkusega seonduvaid projekte, mis vastasid noorsootöö seaduses kehtestatud nõuetele ning esitati Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu Hasartmängumaksu Nõukogule.

1. FINANTSARUANNE

		Noorte arv		Laagripäevi		Summa	
		Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult
1.	Tegevusloaga noortelaagrite toetus 54 krooni laagripäev	17 800	18 832	160 200	161 560	8 650 000.–	8 724 240.–
	(28 lepingut)		+ 1 023		+ 1 360		+ 73 440.–
2.	Projektilaagrite toetus 30 krooni laagripäev	10 900	10 722	87 200	88 712	2 616 000.–	2 661 360.–
	(81 lepingut)		– 178		+ 1512		+ 45360.–
3.	Sotsiaaltuusikute toetus 160 krooni laagripäev	3 047	3 041	27 460	26 813	4 393 600.–	4 290 080.–
			– 6		– 647		– 103 520.–
4.	Erivajadustega laste koolid – kolme kooli laste toetus 160 krooni laagripäev	133	133	1 160	1 064	185 600.–	170 240.–
					– 96		– 15 360.–
5.	Toetusi kokku	31 880	32 728			15 846 000.–	15 845 920.–
	Lapsi		+ 848				
	Jääk						– 80.–

+ – rohkem

– – vähem

1.1. FINANTSARUANDE SELGITUS PUNKTIDE KAUPA

Maakondade (k.a Tallinn) sotsiaal- ja tervishoiuametid esitasid Eesti Noorsootöö Keskusele 2697 soodus hinnaga laagrituusiku jaotuskava oma maakonna lasterikaste ja vähekindlustatud perede lastele.

Lastekodulastele eraldatud 350 soodustuusikut jagas lastekodude kaupa Eesti Laste Hoolekandeesutuste Juhtide Ühendus. Soodustuusiku toetus oli 160 krooni laagripäeva kohta. Projektiga ühines ka kolm erikooli: Tartu Maarja Kool, Porkuni Kool ja Tartu Emajõe Kool. 133 erikoolilapse tuusikut toetati 160 krooniga laagripäeva kohta.

1.2. LASTERIKASTE JA VÄHEKINDLUSTATUD PEREDE LASTE NING LASTEKODU- LASTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUS TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRITES

Tabel 1. Lasterikaste ja vähekindlustatud perede laste laagrituusikute jaotus maakondade kaupa

Jrk	Maakond	Eraldatud tuusikute arv
1.	Harjumaa	360
2.	Hiiumaa	34
3.	Ida-Virumaa	375
4.	Jõgevamaa	120
5.	Järvamaa	60
6.	Läänemaa	118
7.	Lääne-Virumaa	140
8.	Põlvamaa	146
9.	Pärnumaa	200
10.	Raplamaa	159
11.	Saaremaa	58
12.	Tallinn	292
13.	Tartumaa	300
14.	Valgamaa	140
15.	Viljandimaa	95
16.	Võrumaa	100
	Kokku	2697

Tabel 2. Lastekodulaste tuusikute jaotus lastekodude kaupa

Jrk	Lastekodu	Eraldatud tuusikute arv
1.	Kohtla-Järve Lastekodu	61
3.	Narva Lastekodu	19
4.	Tallinna Lastekodu	58
5.	Tartu VLK Käopesa	31
6.	Valga Lastekodu	6
7.	Tartu Mäekodu	10
8.	Imastu Koolkodu	10
9.	Kuressaare Väikelastekodu	10
10.	Haiba Lastekodu	4
11.	Pärnu Lastekodu	80

Jrk	Lastekodu	Eraldatud tuusikute arv
12.	Kiikla Lastekodu	5
13.	SOS Lasteküla	15
14.	Taheva Lastekodu	9
15.	Narva-Jõesuu Lastekodu	12
16.	Siimusti Lastekodu	5
17.	Järvamaa Lasteabikeskus	23
18.	Tapa Laste- ja Noortekodu	5
	Kokku	363

Tabel 3. 3047 soodustuusiku jaotus tegevusloaga noortelaagrite kaupa

Jrk	Noortelaager	Soodustuusikuga lapsi		Lastekodulapsi		Kokku	
		Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult	Lapsi	Summa
1.	Luunja Noortelaager	520	520	8	8	528	772 640.–
2.	Urumarja Noortelaager	663	663	20	20	683	949 280.–
3.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Laste- ja Noortelaager	400	400	18	18	418	403 680.–
4.	Valgemetsa Noortelaager	527	527	17	17	544	783 360.–
5.	Kurtna Noortelaager	150	140	71	62	202	387 840.–
6.	Noortelaager Romaškino Tiigrid	287	287	6	6	293	460 800.–
7.	Kloogaranna Noortelaager			16	16	16	17 920.–
8.	Noortelaager Relvo Sport			17	17	17	21 440.–
9.	Rannapungerja Noortelaager			37	37	37	58 880.–
10.	Pärnelja Noortelaager			29	31	31	38 080.–
11.	Pivarootsi Noortelaager			80	80	80	83 200.–
12.	Pariisi Noortelaager			2	2	2	2 560.–
13.	Taevaskoja Noortelaager			11	9	9	12 960.–

Jrk	Noortelaager	Soodustusikuga lapsi		Lastekodulapsi		Kokku	
		Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult	Lapsi	Summa
15.	Vihase Noortelaager			12	12	12	12 000.–
16.	Kotka Noortelaager			14	14	14	20 160.–
17.	Kuti-Muti Noortelaager			5	5	5	6 080.–
	Kokku	2697	2687	363	354	3041	4 290 080.–
	Vähem					6	103 520.–

1.3. LAAGRITUUSIKUTE TOETUS TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRITES

Toetuse suurus oli 54 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 4. Laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Madsa Puhkeküla	370	3 507	189 378.–
2.	Piiri Spordilaager	1120	10 570	570 780.–
3.	Mäe-Kääraku Spordilaager	490	5 320	287 280.–
4.	Kotka Noortelaager	750	6 138	331 452.–
5.	Taevaskoja Noortelaager	427	3 843	207 522.–
6.	Noortelaager Viiking-Tiigrid	1257	11 100	599 400.–
7.	Vihase Noortelaager	898	6 225	336 150.–
8.	Karepa Noortelaager	1015	7 131	385 074.–
9.	Urumarja Noortelaager	1067	8 917	481 518.–
10.	Jaanimäe Spordilaager	235	1 410	76 140.–
11.	Kurgjärve Spordilaager	2342	20 308	1 096 632.–
12.	Veski Noortelaager	660	5 535	298 890.–
13.	Noortelaager Relvo Sport	297	2 296	123 984.–
14.	Rannapungerja Noortelaager	287	2 656	143 424.–
15.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Pivarootsi Õppe- ja Puhkekeskus	536	3 690	199 260.–
16.	Luunja Noortelaager	396	3 199	172 746.–
17.	Pärnelja Noortelaager	711	6 371	344 034.–
18.	Uue Peedu Noortelaager	616	4 720	254 880.–

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
19.	Kloogaranna Noortelaager	1005	7 180	387 720.–
20.	Kurtna Noortelaager	1129	13 548	731 592.–
21.	Tuksi Spordi- ja Puhkelaager	720	7 560	408 240.–
22.	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Laste- ja Noortelaager	512	3 216	173 664.–
23.	Valgemetsa Noortelaager	568	5 112	276 048.–
24.	Pariisi Noortelaager	285	2 466	133 164.–
25.	Kuti-Muti Noortelaager	545	4 472	241 488.–
26.	Paunküla Spordi- ja Noortelaager	400	3 850	207 900.–
	Kokku	18 638	160 340	8 658 360.–

1.4. SÜGISTALVISTE LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRITES

Pärast aruannete esitamist 01.09.2008 selgus laagritoetuste jääk. Laagrijuhtide nõukoda tegi ettepaneku korraldada sügistalviste laagrivahetuste lisakonkurss.

Tabel 5. Tegevusloaga noortelaagris korraldatavad laagrivahetused

Jrk	Noortelaager	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Kuti-Muti Noortelaager	110	770	41 580.–
2.	Paunküla Spordi- ja Noortelaager	75	450	24 300.–
	Kokku	185	1220	65 880.–

Tabel 6. Laagrituusikute toetus tegevusloaga noortelaagrites kokku

Lapsi		Summa	
Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult
20 847	21 864	13 044 400.–	13 014 320.–

Tabel 7. Erivajadustega laste tuusikute jaotus koolide kaupa

Jrk	Kool	Tuusikuid	Laagripäevi	Summa
1.	Tartu Maarja Kooli LÜ	48	384	38 400.–
2.	Porkuni Kool	30	240	61 440.–
3.	Tartu Emajõe Kool	55	440	70 400.–
	Kokku	133	1064	170 240.–

Toetuse suurus oli 160 krooni laagripäeva kohta. Laagrivahetuste kohad leidsid koolid ise. Need laagri vahetused ei olnud seotud tegevusloaga noortelaagritega. Koolidel tuli esitada kohaliku omavalitsuse tõend.

1.5. LAAGRITUUSIKUTE TOETUS PROJEKTLAAGRITES

Toetuse suurus oli 30 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 8. Laagrituusikute toetus projektlaagrites

Jrk	Projekti teostaja või projekti nimi	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Jahtklubi Merikotkas	311	2 350	70 500.–
2.	Muusa MTÜ	143	1 001	30 030.–
3.	Merivälja Aedlinna Selts	84	933	27 990.–
4.	Põlva Spordikool	88	844	25 320.–
5.	VK Janika	200	2 000	60 000.–
6.	Jaan Olesk	60	600	18 000.–
7.	VK Rütmika	138	1 012	30 360.–
8.	Rakvere Spordikool	400	3 880	116 400.–
9.	Tartu Suusaklubi	40	240	7 200.–
10.	Võru Spordikool	182	1 197	35 910.–
11.	Türi Lastekaitse Ühing	50	300	9 000.–
12.	Nõmme Kergejõustiku Klubi	83	549	16 470.–
13.	FIE Illar Olesk	250	1 500	45 000.–
14.	TK Teemant	80	640	19 200.–
15.	SK Taifu	30	300	9 000.–
16.	EELK Pärnu Praostkond	80	480	14 400.–
17.	Revalia Tantsukool	80	480	14 400.–
18.	Viljandi Spordikool	645	6 450	193 500.–
19.	MTÜ Oma Stuudio	25	175	5 250.–
20.	Tantsuklubi Stiil	202	2 020	60 600.–

Jrk	Projekti teostaja või projekti nimi	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
21.	ESS Kalevi Ujumiskool	75	720	21 600.–
22.	MTÜ Võru Sümfoonilise Muusika Ühing	70	420	12 600.–
23.	Jõhvi Spordikool	240	2 320	69 600.–
24.	TOP-i Ujumisklubi	193	1 786	53 580.–
25.	MTÜ Fän Clab	188	1 212	36 360.–
26.	Jõgeva LV SK Forte	216	1 908	57 240.–
27.	MTÜ Nõmme Kaks Tuhat	180	1 180	35 400.–
28.	Alutaguse Spordikool	80	960	28 800.–
29.	MTÜ Tallinna Kalevi Võrkpalliklubi	200	2 000	60 000.–
30.	Noorsootöö ja Noorsoohariduse Arendamise Ühing	245	2 365	70 950.–
31.	OK Põlva Kobras	80	560	16 800.–
32.	MTÜ FC Santos	47	282	8 460.–
33.	Midrimaa MTÜ	97	637	19 110.–
34.	Viljandi Noorte Huvikeskus	80	640	19 200.–
35.	Spordiklubi Nevox	125	1 000	30 000.–
36.	VK Täht	350	2 590	77 700.–
37.	Pärnumaa Spordiliit	1 342	9 257	277 710.–
38.	MTÜ Sirtsucamp	110	820	24 600.–
39.	Viimsi Huvikeskus	90	540	16 200.–
40.	MTÜ Noorte Mereklubi Merelaager	144	1 656	49 680.–
41.	Narva Paemurru Spordikool	30	300	9 000.–
42.	Tallinna SS Kalev	195	1 834	55 020.–
43.	Siili Palliklubi	400	4 800	144 000.–
44.	MTÜ Tartu Koidu Keskus	79	595	17 850.–
45.	Tallinna Raskejõustiku Liit	100	1 000	30 000.–
46.	MTÜ SK DUO	182	1 538	46 140.–
47.	Pärnu Vibuklubi Meelis	60	720	21 600.–
48.	Kuremaa Spordikool	455	3 770	113 100.–
49.	Sõmeru Vallavalitsus	23	161	4 830.–
50.	MTÜ Iris	45	270	8 100.–
51.	Kultuuri- ja Spordiklubi Torma	150	1 320	39 600.–
52.	TIM Kool	45	315	9 450.–
53.	MTÜ SK Englas	207	1 520	45 600.–
54.	MTÜ Kohaliku ja Regionaalarengu Partnerid	39	273	8 190.–
55.	Eesti SS Kalevi Purjespordikool	60	420	12 600.–

Jrk	Projekti teostaja või projekti nimi	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
56.	Vara Valla Lastekaitse Ühing	40	400	12 000.–
57.	MTÜ Tantsuklubi Tango	143	951	28 530.–
58.	SK Biathlon	45	270	8 100.–
59.	Nõmme Spordiklubi	20	120	3 600.–
60.	Noorteühendus ELO	99	594	17 820.–
61.	Spordiklubi Do	150	1 800	54 000.–
62.	MTÜ Tuulekell	20	140	4 200.–
63.	Pärnu Linna Spordikool	50	500	15 000.–
64.	SK Meduus	64	465	13 950.–
	Kokku	10 024	83 880	2 516 400.–

1.6. SÜGISTALVISTE LAAGRIVAHETUSTE LAAGRITUUSIKUTE TOETUSED PROJEKTLAAGRITES

Need on korraldajad, kes ei plaaninud esialgu laagrivahetust ellu viia. Toetuse suurus oli 30 krooni laagripäeva kohta.

Tabel 9. Sügistalviste laagrivahetuste laagrituusikute toetused projektlaagrites

Jrk	Projekti teostaja	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
1.	Tallinna SS Kalevi Kergejõustikukool	40	240	7 200.–
2.	Kultuuri- ja Spordiselts Torma	35	280	8 400.–
3.	SA Kuremaa Spordikool	65	520	15 600.–
4.	Jõgeva linna ja valla SK Forte	40	320	9 600.–
5.	Eesti SS Kalevi Ujumiskool	30	180	5 400.–
6.	TOP-i Ujumisklubi	25	175	5 250.–
7.	MTÜ SK Englas	30	180	5 400.–
8.	Oma Stuudio	20	120	3 600.–
9.	Põlva Spordikool	44	264	7 920.–
10.	Merivälja Aedlinna Selts	24	168	5 040.–
11.	OK Põlva Kobras	30	180	5 400.–
12.	Pärnumaa Spordiliit	135	885	26 550.–
13.	Budolinn Judokool MTÜ	40	240	7 200.–
14.	Spordiklubi Nevox	25	200	6 000.–
15.	Nõmme Spordiklubi	15	135	4 050.–

Jrk	Projekti teostaja	Lapsi	Laagripäevi	Toetuse suurus
16.	Tallinna Pedagoogiline Seminar	45	315	9 450.–
17.	Pärnumaa Spordiliit	55	430	12 900.–
	Kokku	698	4832	144 960.–

Tabel 10. Laagrituusikute toetus projektlaagrites kokku

Lapsi		Summa	
Plaan	Tegelikult	Plaan	Tegelikult
10 900	10 722	2 616 000.–	2 661 360.–

2. NOORTELAAGRITE JUHTIDE JA KASVATAJATE KOOLITUS

1. jaanuaril 2005. aastal jõustus haridus- ja teadusministri 13.09.2004 määrus nr 51 „Noortelaagri ning projektilaagri juhataja ja kasvataja kvalifikatsiooninõuded” (RTL 27.09.2004, 127, 1967). Määrus kehtestati noorsootöö seaduse § 10 lõike 3 ja § 15 lõike 5 alusel (RT I 1999, 27, 392; 2002, 53, 336; 61, 375; 90, 521; 2004, 27, 179).

Määruse § 6 lõike 2 järgi kehtestab eksami sooritamist tõendava tunnistuse vormi ja eksami korra Eesti Noorsootöö Keskuse (ENTK) direktor, kooskõlastades dokumendi Haridus- ja Teadusministeeriumi noorteosakonnaga.

ENTK direktori 18.02.2008 käskkirjaga nr 1.1.-5/14 kinnitati „Noortelaagri juhataja ja kasvataja kvalifikatsioonieksami tingimused ja kord”.

2008. aasta kevadel esitas ENTK-le taotluse koos programmiga noortelaagrite juhtidele ja kasvatajatele koolituste korraldamise kohta kaheksa õppeasutust ja organisatsiooni.

Tabel 11. Koolituste korraldamise taotluse esitanud õppeasutused ja organisatsioonid

Jrk	Organisatsioon	Koolituste arv	Osavõtjaid	
			Plaan	Tegelikult
1.	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	1 (kasvatajatele)	35	35
2.	MTÜ Noorsootöö ja Noorsoo- hariduse Arendamise Ühing	7 (2 laagrijuhtidele, 2 venekeelse- tele kasvatajatele, 3 kasvatajatele)	220	229
3.	Eesti Gaidide Liit	1 (organisatsioonisisestele kasvatajatele)	20	20
4.	Tallinna Pedagoogiline Seminar	5 (2 juhatajatele, 3 kasvatajatele)	170	157
5.	Tallinna Spordi- ja Noorsooamet	5 (3 kasvatajatele, 2 venekeelsetele kasvatajatele)	150	169
6.	Noorteühing Eesti 4H	1 (kasvatajatele)	30	30
7.	SA Õpilasmalev	1 (organisatsioonisisestele kasvatajatele)	40	41
8.	MTÜ Lasnamäe Huvikool	1 (venekeelsetele kasvatajatele)	30	19
	Kokku	22 (4 juhatajatele, 13 kasvataja- tele ja 5 venekeelsetele kasvatajatele)	695	708 (144 laagri- juhti; 564 kasvatajat)

Peale nende esitas taotluse korraldada koolitust TÜ Narva Kolledž. Kahjuks jäid nad oma mõtete ja taotlusega hiljaks ega saanud toetust ENTK kaudu. Kõik koolitused lõppesid eksamiga.

Laagrikasvataja tunnistust oli võimalik saada ka eksternina, mis tähendas esmaabikoolituse läbimist ja vastava tõendi esitamist, iseseisvat õppimist („Käsiraamat noortelaagri korraldajale”), essee kirjutamist etteantud teemal ning eksami sooritamist.

Eksamid sooritati ENTK direktori käskkirjaga kinnitatud komisjonile. ENTK korraldusel toimus 19 eksamit ning väljastati 477 noortelaagri ja projektlaagri kasvataja ning 63 noortelaagri ja projektlaagri juhataja kvalifikatsiooni kinnitavat tunnistust, mis kehtivad 5 aastat.

3. LAAGRIJUHTIDE NÕUKODA NING NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID

LAAGRIJUHTIDE NÕUKOJA TÖÖKORD

1. Nõukoja tööd juhib esimees, viimase äraolekul aseesimees.
2. Nõukoja tööd korraldab projekti koordineerija, kes valmistab ette ja saadab nõukoja liikmetele koosoleku päevakorra koos teiste vajalike materjalidega hiljemalt viis tööpäeva enne koosolekut.
3. Nõukoja töövorm on koosolek.
4. Oma ülesannete täitmiseks võib nõukoda rakendada ka teisi töövorme, mille valiku otsustab nõukoda.
5. Nõukoja koosoleku kutsub kokku esimees (tema äraolekul aseesimees) sõltuvalt vajadusest, kooskõlastades selle projekti koordineerijaga.
6. Nõukoda on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab osa vähemalt 2/3 nõukoja koosseisust ning nõukoja esimees või ase-

- esimees. Nõutud kvoorumi puudumise korral kutsub esimees (tema äraolekul aseesimees) esimesel võimalusel kokku uue koosoleku.
7. Nõukoda langetab otsuseid avalikul hääletamisel lihthäälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav esimehe (tema äraolekul aseesimehe) hääl.
 8. Esimehel ja aseesimehel on õigus kutsuda nõukoja koosolekule sõnaõigusega eksperte, kes esitavad nõukojale vajalikku informatsiooni.
 9. Nõukoja koosolekud protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla koosoleku juhataja ja protokollija.
 10. Kui nõukoja tegevus on lõppenud, annab esimees nõukoja tegevuse vältel koostatud ettepanekud ning materjalid üle ENTK direktorile.

LAAGRIJUHTIDE NÕUKOJA KOOSSEIS

1. Juhan Anupõld – nõukoja esimees, MTÜ Nõmme Spordiklubi juhatuse esimees
2. Alar Tamm, Lastekaitse Liidu juhataja
3. Elo-Anne Kalev, Tallinna Lastekodu imikute ja puuetega laste keskuse juhataja
4. Luule Press, Tallinna Pedagoogilise Seminari noorsootöö osakonna juhataja
5. Helga Eichen, Kloogaranna Noortelaagri juhataja
6. Tiit Terik, Pirita Linnaosa vanem

7. Tea Jõgel, Rannapungerja Noortelaagri juhataja
8. Kadri Kurve, Eesti Noorsootöö Keskuse noorte tervistava ja arendava puhkuse peaekspert

2008. aastal toimus kuus nõukoja nõupidamist. Nõupidamised on protokollitud ning neid saab lugeda noortelaagrite kodulehel www.noortelaagrid.edu.ee. Kõik otsused langetab nõukoda lihthäälteenamusega.

NOORTELAAGRITE KORRALDAJATE SEMINARID JA KOOLITUSED

Seminarid ja koolitused toimuvad kaks korda aastas, kutsutud on nii tegevusloaga noortelaagrite juhatajad ja korraldajad kui ka projektlaagrite korraldajad.

Talveseminar peeti 14. ja 15. veebruaril 2008 Kurgjärve Spordibaasis. Osalejaid oli 70.

Seminari teemad

1. Koondprojektiga seonduvast tegevusest Marguse ja Kurgjärve seminari vahelisel ajal, 2007. aasta aruanne, 2008. aasta rahastamisprintsipiid, 2008. aasta projektid ja toetused, lepingute sõlmimisega seonduv,

- trükiste tutvustamine jne (Kadri Kurve, ENTK peaekspert)
2. Juriidilise abimaterjali tutvustamine (Andreas Kangur, Tartu Ülikooli õppejõud)
3. Tuleohutus- ja päästenõuded noortelaagris (Riho Sõmermaa, Lõuna-Eesti Päästkeskuse päästetööde teenistuse juhataja asetäitja)
4. Noortelaagrite juhtide ja kasvatajate koolitused ning eksamid 2008. aastal (Kadri Kurve, ENTK peaekspert)
5. Noortelaagrite juhtide ja kasvatajate baaskoolituse programmi tutvustamine (Luule Press, Tallinna Pedagoogilise Seminari õppejõud)
6. Lastekodulaste laagrisuvi (Priit Sutt, Pärnu Lastekodu direktor)
7. Koolitusprogramm „Ühiselt tegutsedes vähendame alkoholi liigtarbimist”, lisaks filmid (doktor Enno Kross)

Sügisseminar peeti 23. ja 24. septembril 2008 Noortelaagris Viiking-Tiigril Võsul. Osalejaid oli 61.

Seminari teemad

1. Millest sõltub probleemide edukam lahendamise? (Tiina Naarits, Tallinna Ülikooli õppejõud)
2. Ülevaade 2008. aasta laagrisuvest: lepingutest ja nende täitmisest, finantsaruanne, noortelaagrite külastused, 2008. aasta laagrisuve ajagraafik (Kadri Kurve, ENTK peaekspert)
3. Kuidas edasi? (Edgar Šlummer, ENTK direktor)
4. Kokkuvõte 2007. aasta noortelaagrite juhtide ja kasvatajate koolitustest ning eksamitest, kodulehekülg, noorte rahulolu uuring (Kadri Kurve, ENTK peaekspert)
5. Täienduskoolitus (Luule Press, Tallinna Pedagoogilise Seminari õppejõud)
6. Noortelaagrite korraldajate sõnavõtt

4. NOORTELAAGRI TEGEVUSLOA TAOTLUSTE LÄBIVAATAMISE KOMISJONI ISTUNGID

Noorsootöö seaduse § 9 punkti 3 järgi väljastab noortelaagritele tegevusload Haridus- ja Teadusministeerium.

2008. aastal peeti üks noortelaagri tegevusloa taotluste läbivaatamise komisjoni istung. Komisjoni 24.11.2008 istungile oli laekunud üheksa noortelaagri taotlused noortelaagri tegevusloa väljastamise kohta. Kaheksal noortelaagril oli varem tegevusluba ning üks taotles esimest

korda. Kolm noortelaagrit olid täitnud noorsootöö seaduse § 10 noortelaagri tegevusloa taotlemiseks esitatavad nõuded ning komisjon tegi Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku väljastada taotlejatele tegevusload. Kuuel noortelaagril on kas Päästeameti või Tervisekaitseinspektsiooni ettekirjutused ning neile väljastatakse tegevusluba pärast ettekirjutuste täitmist ja uue tõendi esitamist.

5. LAAGRISUVEL 2008 TÖÖTANUD TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRID

Tabel 12. Laagrisuvel 2008 töötanud tegevusloaga noortelaagrid

Jrk	Tegevusloa number	Noortelaager	Tegevusloa kestus	Asukoht	Väljaandmise kuupäev
1.	121	Noortelaager Relvo Sport	3 aastat	Põlvamaa, Saverna vald	28.11.2005
2.	137	Paunküla Spordi- ja Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Kõue vald	22.03.2007
3.	120	Karepa Noortelaager	3 aastat	Lääne-Virumaa, Vihula vald	28.11.2005
4.	128	Viiking-Tiigrid	3 aastat	Lääne-Virumaa, Vihula vald, Võsu	29.11.2006
5.	133	Madsa Puhkeküla	3 aastat	Valgamaa, Otepää vald	29.11.2006
6.	129	Kloogaranna Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Keila vald	29.11.2006
7.	138	Kurgjärve Spordilaager	3 aastat	Võrumaa, Rõuge vald	04.06.2007
8.	134	Veski Noortelaager	3 aastat	Valgamaa, Otepää vald	29.11.2006
9.	136	Jaanimäe Spordilaager	3 aastat	Võrumaa, Haanja vald	20.02.2007
10.	130	Kuti-Muti Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Keila vald	29.11.2006
11.	123	Urumarja Noortelaager	3 aastat	Pärnumaa, Tori vald	28.11.2005
12.	135	Mäe-Kääraku Noortelaager	3 aastat	Võrumaa, Haanja vald	29.11.2006
13.	140	Luunja Noortelaager	3 aastat	Tartumaa, Luunja vald	27.11.2007
14.	142	Tuksi Spordi- ja Puhkelaager	3 aastat	Läänemaa, Noarootsi	27.11.2007
15.	118	Piiri Spordilaager	3 aastat	Valgamaa, Sangaste vald	28.11.2005
16.	125	Valgemetsa Noortelaager	3 aastat	Põlvamaa, Vastse-Kuuste	
17.	127	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Remniku Puhkekeskus	3 aastat	Ida-Virumaa, Alajõe vald	16.12.2005
18.	141	Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ Pivarootsi Õppe- ja Puhkekeskus	3 aastat	Läänemaa, Hanila vald	27.11.2007

Jrk	Tegevusloa number	Noortelaager	Tegevusloa kestus	Asukoht	Väljaandmise kuupäev
19.	144	Rannapungerja Noortelaager	3 aastat	Ida-Virumaa, Tudulinna vald	27.11.2007
20.	119	Kotka Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Loksa vald	28.11.2005
21.	132	Taevaskoja Noortelaager	3 aastat	Põlvamaa, Taevaskoja	29.11.2006
22.	139	Kurtna Noortelaager	3 aastat	Ida-Virumaa, Illuka vald	27.11.2007
23.	126	Pärnelja Noortelaager	3 aastat	Pärnumaa, Varbla vald	28.11.2005
24.	122	Pariisi Noortelaager	3 aastat	Lääne-Virumaa, Saksi vald	
25.	131	Vihasso Noortelaager	3 aastat	Harjumaa, Loksa vald	29.11.2006
26.	143	Uue Peedu Noortelaager	3 aastat	Valgamaa, Hummuli vald	27.11.2007

6. ARENDUSTEGEVUS

Arendustegevuse raames tehti noorte- ja projektlaagrites 2008. aasta suvel noorte rahulolu uuring, mille eesmärk oli analüüsida nii noorte kui ka laagrikasvatavate hinnanguid laagritegevusele alates planeerimisest kuni teostuseni. Teisisõnu, uuringu peaesmärk oli välja kujundada adekvaatne kuvand laagrisuvest 2008. Kuvand ühes oma nõrkade ja tugevate külgedega aitab esiteks anda hinnangut laagrisuve õnnestumisele ning teiseks plaanida väga head laagrisuve järgmiseks aastaks.

Uuringuvalimisse kuulusid nii projekt- kui ka tegevusloaga laagrid. Tegevusloaga laagrite puhul (26 laagrit) rakendati kõikset valimit ning projektlaagrid valiti juhuslikkuse printsiibil. Kokku lülitati analüüsi 39 laagrit, kus küsitleti 589 noort ning igast laagrist kaht kasvatajat. Kui laagris oli rohkem kasvatajaid, rakendati juhuslikkuse põhimõtet. Valitud 78 kasvataja vastustest analüüsiti 76 omi; kahe kasvataja puhul ei olnud tagatud antud vastuste valiidsus. Noored valiti samuti juhuslikkuse printsiibil: igast laagrist küsitleti 14–16 noort. Andmed sisestati, puhastati ning kodeeriti vajaduse korral ümber. Nii noorte kui ka kasvatavate ankeedid olid eesti ja vene keeles. Venekeelsetele ankeetidele vastati

viies laagris. Kokku analüüsiti 75 venekeelset noorteankeeti ning 10 venekeelset kasvatavate ankeeti.

Uuringuraport andis saadud tulemustest detailse ülevaate üksikute küsimuste kaupa. Ülevaate põhjal võib otsustada, kas pidada laagrisuve kordaläinuks või mitte.

Avanes hea võimalus analüüsida kahe erineva valimi hinnanguid, sest küsimustele vastasid nii laagrikasvatavad kui ka laagrites olnud noored. Üsna mitu küsimust oli nii laagrikasvatavatele kui ka noortele ühesuguses sõnastuses, et paremini hinnata laagrite kordaminekut ning seda, kas laagrikasvatavad ja noored hindavad laagrite õnnestumise seisukohast samu indikaatoreid. Hea näide hinnangute peaaegu täieliku ühtelangevuse kohta oli hinnang laagri soovitava kestusele, mille keskmine erines vähem kui ühe päeva võrra.

Olulisem kui laagrite soovitav kestus on hinnang laagrite õnnestumisele ja rahulolule tegevuste, programmi ning olmega. Nii noorte kui ka laagrikasvatavate hinnang oli neile aspektidele kokkuvõttes positiivne. Ilmnes ka kitsaskohti, mida annaks järgmisel aastal parandada, kuid need ei

varjutanud laagrisuve õnnestumist. Eelkõige käib see kiusamise, varastamise ja löömise kohta.

Laagrid täidavad edukalt noorte sotsiaalse võrgustiku laiendamise funktsiooni ning selle tõestuseks on sõprade leidmine laagrist. Eesti laagrikasvatajad ja laagrijuhid on võimelised välja töötama programme, millega on rahul nii nemad ise kui ka noored. Sama kehtib programmi sisuks olevate tegevuste kohta, mida enamik kasvatajaid hästi korraldas, kaasates paljudel juhtudel planeerimisse ka noori.

Toetuse väitele, et nii laagriprogrammid kui ka tegevused laagris väärivad tänavusel laagrisuvel laagrite keskmist arvesse võttes hinnangut „väga hea”, annab kasvatajate ja noorte valimi võrdlus. Kui kasvatajatest oli tegevusprogrammiga rahul või pigem rahul 100%, siis noorte puhul oli see protsent 96. Suurt rolli laagrisuve positiivses kuvandis mängib ka enamiku noorte soov laagrisse tagasi tulla: niisugust soovi avaldas 92% noortest.

Uuringuraportiga saab tutvuda
www.noortelaagrid.edu.ee.

7. TRÜKISED

1. Koondprojekti „Noorte tervistav puhkus 2008” aruanne

Aruandes antakse ülevaade Hasartmängumaksu Nõukogu eraldatud 15 846 000 krooni kasutamisest ja koondprojektiga seotud olulistest tegevustest. Aruanne ilmub PDF-failina ning sellega saab tutvuda veebilehel
www.noortelaagrid.edu.ee.

2. Noorte rahulolu uuring noorte- ja projektlaagrites

Uuringuraport ilmub PDF-failina ning sellega saab tutvuda veebilehel
www.noortelaagrid.edu.ee.

3. Plakat „Laagrisuvi 2009”

Plakatil on tegevuslooga noortelaagrite asukohad, kontaktandmed, laagri vahetuste ajad ja vahetuste pikkused, laagrite suunitlus, tuusikute hinnad ning laste vanus. Seesama materjal on noortelaagrite veebilehel ning avaldatakse ka ajakirjanduses.

8. NOORTELAAGRITE TEGEVUS

8.1. TEGEVUSLOAGA NOORTELAAGRID

TAEVASKOJA NOORTELAAGER

Taevaskoja Noortelaager korraldas 2008. aasta laagrisuvel seitse seiklusrikast ja elamusterohket vahetust, kus kuues vahetuses osalesid 8–14aastased ning ühes vahetuses 14–17aastased noored.

Taevaskoja Noortelaager asub Põlva maakonnas 8 km kaugusel maakonnakeskusest. Laager paikneb kauni Ahja jõe ürgoru, legendiderohke Suure ja Väikese Taevaskoja naabruses.

Taevaskoja Noortelaager on üks Eesti omanäolisemaid laagreid. Esimesest tegutsemisaastast (1995) oleme noortele pakkunud haaravaid tegevusi ning neid mitte ainult lõbustanud, vaid ka märkamatu õpetanud näiteks kanuu-, parve-, tõukeratta- ja jalgsimatka ning matkaõppe, kõrgseiklusraja ja kaljuronimise kaudu. Tegevuste ühisnimetaja on seikluslikkus. Noortele mõeldud tegevused järgivad kindlat eesmärki kasvatada osalejates eneseusku, meeskonnavaimu ja vastutustunnet ning otsustus-, suhtlemis- ja analüüsivõimet. Meie õpetame seda kõike elamuste kaudu.

Noortelaagri päevad on sisustatud põnevate ja arendavate tegevustega, et pakkuda noortele parimat ning mälestusterohkeimat laagrisuve. Hommiku poole osaletakse matkadel, nagu jalgsimatk Ahja ürgoru maastikumängude, tõukerattamatka mööda läheduses asuvaid matkaradu, kanuu- ja parvematk Ahja jõel, kõrgseiklusrada; ronitakse ronimisseinadel ning mängitakse meeskonnamänge. Päevased üritused on sisustatud orienteerumise, maastikumängude, teatevõist-

luste, pallimängude ja rühmatöös osalemisega. Õhtuti korraldavad nii noored kui ka kasvatajad temaatilisi üritusi/diskosid, nt Taevaskoja kuuluste gala, bändiproov, Dance Battle, elav pilt ja filmiparoodiad, jalgpalli-*show*, teatri- või muinasjutuõhtu, stiilipidu, lõkkeõhtu mängude ja lauludega ning Taevaskoja Agnese ja Gabrieli valimine. Igas vahetuses korraldame noortele bussiekskursiooni, kus matkame Valgesoo rabas, käime Põlvas ja Eesti Maanteemuuseumis ning ujume Palo järves. Seitsmendas vahetuses kohtusid traditsiooniliselt Valgemetsa ja Taevaskoja laager etteastete ning spordiüritustega. Täname Valgemetsa Noortelaagrit toreda vastuvõtu eest!

2008. aasta laagrisuvi oli Taevaskoja laagri jaoks väga oluline, sest valmis noortelaagri uus hoone 44 majutuskoha, saali ja renoveeritud saunaga, mis võimaldab järgnevatel aastatel pakkuda noortele paremaid laagritingimusi ning meeldivaid elamusi Taevaskojas.

Suur tänu kõigile laagrilistele, kasvatajatele ja matkajuhtidele ning põnevate kohtumisteni järgmisel suvel Taevaskoja Noortelaagris!

Kontaktandmed:

Taevaskoja küla
63202 Põlva maakond
Tel 5307 4155
laager@taevaskoja.ee
www.taevaskoja.ee
Liis Proos

KLOOGARANNA NOORTELAAGER

Kloogaranna Noortelaager asub Keila vallas Kloogaranna külas looduskaunis kohas männimetsa all ja liivasel mererannal.

2008. aastal korraldati üheksa erinevate suunitlustega laagrivahetust, millest võttis osa

1168 noort. Suvelaager komplekteeriti esimest korda nii, et ühes vahetuses osales mitu erinevat lasterühma erinevate tegevustega.

Üheks lemmiklaagriks on lastele kujunenud ujumislaager MULL, mille eesmärk on parandada

ujumisoskust, vähendada veekartust ning tutvustada veemänge. Nende laagripäevade jooksul oli laagrilistel võimalik koos kahe kasvatajaga käia väikestes 15-liikmelistes rühmades iga päev Keila Tervisekeskuses ujumistreeningutel, mida juhendasid kogunud treenerid. Pärast treeninguid sai lõõgastuda mullivannis ja saunas ning liuelda keerdlüümäel.

Kloogaranna Noortelaagris korraldasid laagrivahetuste tegevusi ELO, Nõmme Noortemaja, Nõmme Kaks Tuhat, Haapsalu linna lapsed ja Tuuletallajad.

Laagritegevuste eesmärk oli tutvustada noortele võimalikult palju erinevaid kunstiliike ning arendada nende fantaasiat ja käelisi oskusi. Igapäevased kunstitunnid toimusid väiksemates rühmades, kus noortel oli võimalik meisterdada nii sõbrapaela, tootemit metsaandidest, kipsmaski ja käemaski, savikujukesi ja õnnekivi ning teha natüürmorti ja laagripäevikut, kus noored ise joonistasid iga päev kõige meeldejäävamast üritusest ja täiendasid seda väikese jutuga. Kõik enda meisterdatud asjad said lapsed kaasa mälestuseks. Iga päev käidi lähiümbruses matkamas. Tugevamad ja julgemad käisid kanuudega merel.

Ühes laagrivahetuses oli võetud eesmärgiks tutvustada piiblitegelasi näitemängu kaudu.

Laagrivahetus „Päikesepüüdjad” sobis imehästi, sest ilmad olid kõik päikesepaistelised ja soojad ning enamik võistlusmänge peeti rannas. Iga päev jätkati järjejuttu, millest laagri lõpuks kujunes välja põnevusjutt. Nõmme Noortemaja juhendajad koos kasvatajatega olid koostanud sisuka ja noortele väga meeldiva laagrivahetuse.

Looduses õpetati lastele matkatarkusi, ronimist vast valminud nelja meetri kõrgusel roniseinal ning muid põnevaid ranna- ja loodusmänge.

LUUNJA NOORTELAAGER

Luunja Noortelaager asub looduskaunis männiparkmetsas Tartu lähedal Luunja vallas Kabina külas.

2008. aasta suvel oli kuus laagrivahetust ning kokku osales laagritegevuses 924 noort.

Liikumispuudega ja tavalaste lõimimine

Kaheksandat aastat on korraldatud laagrivahetus, kus liikumispuudega noor on koos tavalapsega.

Roniseinal ronimise ajal julgestas lapsi väljaõppinud instruktor. Peale selle käidi matkamas ning seiklusrajal, kus igatüks sai proovile panna oma osavust, leidlikkust ja meeskonnatöövõimet. Enne matkale minekut jagati lastele näpunäiteid, mida võtta matkale kaasa, kuidas pakkida kott, kus võib telkida, kuidas telk üles panna, kuidas ja kuhu lõket teha, kuidas liikuda metsas, mida teha, kui ollakse eksinud, mida võib süüa looduses, kuidas puhast vett saada jne.

Kõigis nendes laagrivahetustes korraldati ka tavapäraseid laagriüritusi, nt maastikumänge, palliturniire, teatevõistlusi, aardejahti, seikluspunktide lahendamist, viktoriine, *playbox*'i, *blackbox*'i, laagrimissi ja -misteri valimisi, Kloogaranna TV-d, karnevali, diskot, arbuusifestivali, lõkkeõhtut koos pulgasaia ja pannkoogi küpsetamisega. Korraldati erinevaid teemaõhtuid loovuse arendamiseks ning suhtlemisoskuse parendamiseks.

Laagrielu muutis põnevaks terve laagri vältel kestnud „Siilijaht”, mis tähendas oma kämpingu igapäevast korrashoidu, et saada kasvatajatel võimalikult hea hinnang puhtuse ja korra eest. Kui laager lõppes, sai puhtaim kämping preemiaks tordi.

Oluline on see, et vabas õhus tegutsemine pakkus lastele tervistavat ja samaaegu kosutavat suvepuhkust.

Kontaktandmed:

Keila vald

Kloogaranna küla

Tel 654 0845 (noortelaager)

638 0757 (ENTK), 512 9366 (juhataja)

helga.eichen@entk.ee

Helga Eichen

See vahetus on igati positiivne ja vajalik mõlemale poolele, sest puudega laste vanemad, sõbrad ja saatjad saavad osaleda põnevatel üritustel ning unustada korrakski mured. Puudega lapsed võtavad koos saatjatega osa kõigist üritustest. Tavalapsed on näidanud üles siirust ja abivalmidust ning meeldivat suhtlemist puudega lastega. Käiakse koos jalutamas ja osaletakse ühisüritustel. Puudega lapsed elavad aktiivselt kaasa

tavalaste võistlustele. Planeeritud tegevuse vaheaegadel ollakse võimalikult palju basseinis, et teha spetsiaalseid harjutusi.

Populaarne saksa keele suhtluslaager, kus õpetajateks olid aastaid välisüliõpilased Saksamaalt, jäi ära, sest teadmata põhjustel Saksamaa üliõpilased ei tulnud.

Tervistav-sportlikud puhkelaagrid

Puhkelaagrite eesmärk on sisustada noorte suve huvitava tegevusega, et võimaldada ka midagi juurde õppida ning harjuda üksteist arvestama. Olulised on rühmasisese koostöö arendamine, toimetulekuoskuste, sallivuse ja koostöövalmiduse ning esinemisoskuse ja tähelepanu arendamine, lõõgastumine, heasoovlikkuse ja meeldiva meeoleolu loomine, pisiprobleemidega toimetuleku saavutamine ning võimalikult rohke viibimine värskes õhus.

Laagri sportlikud tegevused olid rahvastepall, jalgpall, sulgpall, *frisby*, minigolf, võrkpall, korvpall, lauatenis, kabe ja koroon. Traditsioonili-

seks võistluseks on kujunenud maratonijooks. Huvitava tegevuse loomiseks tegutsevad laagris huviringid: spordi-, kunsti-, loodussõbra-, tantsu-, töömehe- ja meisterdamisring. Iga päev toimus maastikumäng (salakirjadega, kaardi järgi, otsimismäng, ristsõnamäng, jooksumäng). Õhtuti korraldati ülelaagrilisi üritusi: moe-*show*'d, poppoisi ja -tüdruku valimist, tantsumaratonit, soenguvõistlust, TV-õhtut, muinasjutuõhtut, *playback*'i, lõkkeõhtuid, diskosid ja palju muud.

Huvi pakkus „Sõbrapost”, kus iga laagrilaps sai saata oma sõpradele omavalmistatud kaarte.

Kontaktandmed:

Kabina küla
Luunja sjsk
62201 Tartumaa
Tel/faks 741 7225; 510 5010
reet.rannasaar@mail.ee
Reet Rannasaar

LASTEKAITSE LIIDU LASTELAAGRITE OÜ PIVARROOTSI ÖPPE- JA PUHKEKESKUS

Pivarootsi puhkekeskus asub Lõuna-Läänemaal Hanila vallas. Tallinna-Virtsu maantee 130. kilomeetril näitab suunaviit vasakule märkega „Pivarootsi”. Maanteelt laagrisse on 13 kilomeetrit.

Noorte tervistava puhkuse korraldamiseks on paik igati soodne – meri, puhas õhk, kaunis loodus, laagri eraldatus ning kaugus suurematest keskustest.

Pivarootsi Öppe- ja Puhkekeskuse põhitegevused on tagada lastele ja noortele puhkuse ning vaba aja veetmise võimalusi, korraldada perepuhkust, kursusi, seminare, õppekäike, nõupidamisi ja üritusi ning luua selleks vajalikke tingimusi.

1995. aastast on laagris suviti programmi „Laps ja vaba aeg” raames korraldatud erinevatele lasterühmadele ja sihtrühma lastele 6–10päevaseid vahetusi. Haridus- ja Teadusministeeriumi väljastatud tegevusluba tõendab, et laager vastab Tervisekaitseinspektsiooni ja Päästeameti kehtestatud nõuetele.

Eesmärk on pakkuda noortele mitmekülgset loometegevust ning võimalust veeta sisukalt koolivaheaega. Traditsioonilisi laagriüritusi püüame

igal aastal täiendada uute ettevõtmiste, matkade ja ekskursioonidega. Matkadel on jalgrattad, kaitsekiivrid ja matkavarustus laagri poolt.

Pivarootsis oli sel aastal 11 vahetust. Suvevaheaega käis veetmas üle 600 7–17aastase lapse Eesti mitmest maakonnast. Vahetused kestsid 6–9 päeva. Laagrisuvi algas 3. juunil ja lõppes 26. augustil ning kogu suvi oli täidetud põnevate tegemistega erinevate projektide kaudu. Esmalt tutvuti laagrinõuete, territooriumi ja päevakavaga.

Laagrisuve eesmärk oli pakkuda osalejatele meeskonnatööoskusi arendavat, isiklikku eduelamust ja toimetulekut toetavat, füüsilist tervist tugevdavat, loovust arendavat, lõõgastavat ja silmaringi avardavat tegevust, mis korraldati päevaplaani ja tegevuste tabeli põhjal.

Sport

Vabaõhu-korvpalliväljakul sai mängida nii minikui ka tavalist korvpalli. Mängiti rahvastepalli, võrkpalli ning võisteldi korvpalli vabaviseses. Aeroobikatunnid olid nii hommikul kui ka õhtul. Puitpõrandaga väljakul mängiti saalihokit.

Puhkemajaesisele puitpõrandaga mänguväljakule oli paigaldatud kaks lauateniselauda ja koroonalaud. Peeti lauatenise- ja koroonaturniire; võisteldi maastiku- ja orienteerumismängudes ning teatevõistlustes; koguti punkte nooleviskemängus ning korraldati jalgrattavigursõit.

Suvi ei olnud just päikeseline ja merevesi mitte alati soe, kuid mere ääres käidi ja igal võimalusel ka ujuti. Rannas ehitati liivaskulptuure, korjati kive maalimiseks ja taimi seadete tegemiseks. Õhtuti käidi mererannas päikeseloojangut vaatamas.

Isetegevus

Pärastlõuna oli ette nähtud õhtuse ürituse ettevalmistamiseks. Kavas olid ristimisrituaal püstkojas ja Pivavisiooni esitus, draamaõpe, rollimängud, *moe-show*, *playbox*, ööhäire, laagritüdruku ja -poisi valimine, tubade kaupa programmi esitamine, erinevad mõtte- ja liikumismängud, etüüdid ning pantomiimid etteantud teemadel ja vabal valikul. Laagripäevad lõpetati disko ja karaokega. Toimus ka vabaõhuetendus muinaseestlaste teemal. Õpiti selgeks näidendeid, mida laagri lõppedes esitati. Erinevad tegemised võeti videosse. Tantsiti bailatinot ja hiphoppi ning peeti karaokevõistlusi.

Valiti Pivarrootsi superstaar. Selleks pidi laulma ja tantsima ning ühe etteastena jälgendama kasvatajaid. Säärane kõverpeegel pakkus kasvatajatele küllaga mõtlemisainet. Kohal olid ka tulevaste superstaaride fännid plakatite ja kirjadega.

Harku vahetuses olid erinevad teemapäevad: sõbra-, jaani-, kadri-/mardi-, jõulupäev ja vana aasta ärasaatmine.

Oli väga tore, et lapsed võtsid enda kanda ühe õhtu ettevalmistuse.

Lõkkeõhtud „Laulge kaasa” koos grillimisega toimusid laagrivahetuste viimasel õhtul. Need õhtud olid pidulikumad, kuid ka veidi nukramad, sest järgmisel päeval tuli sõpradest lahkuda.

Bussiekskursioonid

Muhumaa

Bussiga sõideti Virtsu ning sealt mindi jala praamile. Kui vastusse tuli vastu kohalik buss. Käidi Laasu jaanalinnufarmis, kus perenaine Helena tegi lastele munamänge. Sel aastal sai peale jaanalindude näha emusid, nandusid ja kanguruid.

Üügu pangal peeti piknik. Vaadati Eemu pukk-tuulikut, mis on üks vähestest töötavatest tuuleveskitest. Tihuse hobuturismitalus korraldati ratsamatk mööda muinaskultuuri õpperada, kus tutvuti endiste aegade kommete ja tavadega. Vaatamata ei jätetud Muhu muuseumi Koguval. Enne ärasõitu Muhumaalt külastati Katariina kirikut.

Matsalu rahvuspark ja Lihula linnusemägi

Matsalu rahvuspargi alal tehti lastele paadisõit mööda Suitsu jõge, käidi Suitsu linnuvaatlustornis ja Penijõe matkarajal. Penijõe mõisas asub Matsalu rahvuspargi keskus ja looduskaitseala tutvustav muuseum, kus näidati slaidiprogrammi, mis andis suurepärase ülevaate Läänemaa loodusest.

Edasi sõideti vaatama Lihula linnuse varemeid (13.–16. saj), kus peeti piknik. Koos giidiga käidi Saare-Lääne piiskopilinnuse varemetes ning tutvuti Lihula mõisahoones (ehitatud aastal 1824) asuva muuseumi väljapanekutega Lõuna-Läänemaa minevikust.

Pärnu

Käidi Pärnu veekeskuses, tutvuti ühe vanima purjeka Estellega ja kohtuti purjeka meeskonnaga. Huvitav oli ülevaade Õiglase Kaubanduse Märgi ajaloost.

Jalgrattamatkad

10 km jalgrattamatkal sõideti vesirooside tiigi juurde, kus sai lisaks vesirooside ilu nautimisele sööta tiigikalude ning suuremas tiigis ujuda.

Sõideti Virtsu kanti ja tutvuti alevikuga. Suurel väinal tehti lastele paadisõit piki rannikut. Külastati Valeri Kirsi automuuseumi, käidi tuulepargis, matkati Puhtu looduskaitsealal ning vaadeldi Hanila muuseumi väljapanekuid.

Seiklusrada

Seigeldi rajal, roniti 10meetrisel ronimisseinal ja läbiti kahe mäni vaheline õhukõistee, kus lapsed said oma julguse ja osavuse proovile panna.

Kunst ja käsitöö

Tegevusi oli palju: savikujude voolimine, lilleseaded, klaasile värvimine ja paberile kopeerimine; kangamaal, puunikerdused, portselanimaal, klaasvitraaž; lillepärgade ja taimevaipade punumine, kingipakkide, pudelite ja purkide kaunistamine erinevate materjalidega; T-särkide värvimine batikatehnikas, pearätikute kaunistamine

tekstiilivärvidega, sõbrapaela punumine, voolimismassist Cernit' ehte valmistamine, maketi valmistamine. Siidivärvidega maaliti siidilipse ja klaasivärvidega klaase, õpiti nii märga kui ka kuiva viltimistehnikat (viltmütside (märg)viltimine, kottide (nõel)viltimine); maaliti õlivärvide, guaššide ja akvarellidega nii lõuendile, paberile kui ka puule ning joonistati söe- ja värvipliiatsitega. Poisid tegid ka veidi mehisemat puutööd. Kipsist tehti maske; savist vooliti kujusid, mis hiljem põletamisahjus põletati; taaskasutati leotatud vanapaberimassi, millest valmistati õnnitluskaarte ja taskuraamatuid; tehti näpu- ja marionett nukke; valmistati ehteid pärlitest, nõõpidest jm ning õpiti sõlmi tegema ja muid skauditarkusi.

Pelgulinna vahetustes võisteldi küpsisetortide tegemises, mida hiljem ooteks söödi. Head olid ka Martini suitsutatud ahvenad.

Sally Studio kunstipraktika oli sel aastal teemal „Või(s)tlus”. Toimus kaks paralleelset kunstiprogrammi (7–12aastastele ja 13–19aastastele) ning ühine meelelahutusprogramm. Kunstipraktika oli pühendatud võistluse, võitluse ning konkurentsi teemale. Neid teemasid lahati võrdluse ja vastanduse, spordi ja (kunsti)võistluste kaudu. Eraldi ülesanne oli reklaamfilmide tegemine, tehti videoid ka kunstiolümpiamängudest.

Saue vahetuses lavastati ja tehti meediaüliõpilasest noortejuhi Lasse Uustalu juhendamisel videosketše, mis koos fotodega ühele plaadile pandi ja laagrilistele laiali saadeti.

Türi vahetuses valmis film „Pildikesi muinaseestlaste elust”, mis tehti tavalise amatöörkaameraga. Tulevikus võiks rohkemgi noortefilme ette valmistada ja filmida.

Tõrvikutega rongkäigu ajal matkati öises laagrit ümbritsevas looduses. See on uus ja kuum üritus, mida korraldab Hellat Rumvolt. Paljud vahetused kasutasid tema pakutavat teenust.

Meie külalised

Meil käis külas Tallinna Haridusameti ametnik.

Läänemaa Lihula Päästikeskus demonstreeris tuletõrjeautot. Järgnes vestlus, miks ja kuidas tekib tulekahju ning millised peaksid olema ettevaatusabinõud.

Maanteeameti esindaja rääkis sellest, missugune peab olema varustus, kui liikuda jalgratta või

mopeediga maanteel, ning kuidas liigelda jalakäijana. Tutvuti avaliku korra eeskirjaga.

Lastega käisid vestlemas HIV-nakkuse ennetamise ja seksuaalkoolituse lektor Ester Väljaots ning seksuaaltervise ja -käitumise koolitaja Siivi Hansen.

Laste ja Noorte Kriisiprogrammi külalised olid kaks varem nende leinatoetuslaagris olnud noormeest oma Brasiiliast pärit treeneriga. Nemad tutvustasid lastele Capoera võitluskunsti.

Pärnu Lastekodu lapsi külastasid Pärnu Motoklubi ja ansambel Bad Orange. Motomehed tutvustasid oma liiklusvahendeid ja ohutusnõudeid ning tegid soovijatele ringsõitu laagriterritooriumil. Ansambel andis kontserdi ning pärast esinemist istuti koos külalistega ja grilliti.

Käisime ise külas

Tegime jalgsimatka Raul Meele suvekodusse. Peremees rääkis mesilaste pidamisest ja kunstist ning pakkus mett, meesaia kõrvale joodi allikavett. Lapsed said kiikuda suurel külakiigel.

Käisime Polli talu Loomingulises Keskuses, mille perenaine Marika Blossfeldt tutvustas oma töid ja tegemisi. Osalesime ka Kundalini joogas.

Laagrilised said mälestuseks CD, kuhu on jäädvustatud pildid ühistest tegevustest. See annab vanematelegi väikese ülevaate laste laagripäevadest. Kuuldust ja nähtust toimusid viktoriinid, parimaid auhinnati diplomite ning maiustustega. Lapsed löid kõigil üritustel aktiivselt kaasa, ühed esinejatena, teised žüriiliikmetena, kolmandad pealtvaatajatena. Viimasel päeval sai iga laagrilaps osalemise eest tunnistuse ja šokolaadimedali.

Kontaktandmed:

Lastekaitse Liidu Lastelaagrite OÜ
Pivarootsi Õppe- ja Puhkekeskus
Pivarootsi küla
Hanila vald
90126 Läänemaa
Tel 472 9591; 507 6021
pivarootsi@lastekaitseliit.ee
www.pivarootsi.eu
Katrín Kadakas

UUE PEEDU NOORTELAAGER

Kui 2007. aastal tegutses Uue Peedu laager projektlaagritele ette nähtud nõuete kohaselt, siis aasta 2008 oli esimene suvi noortelaagrina. Aasta jooksul tehti muudatused, mida oli vaja üleminekuks projektlaagrist noortelaagriks. 2008. aasta suvi tõestas, et laager vastas igati noortelaagri nõuetele. Tänu heale koostööle spetsialistidega ning nende nõuannetele ja märkustele on laager viidud kooskõlla ettenähtud nõuetega.

Noortelaager asub Valga maakonnas Hummuli vallas looduskauni väikelinna Tõrva lähedal.

Võrreldes eelmise suvega kasvas laagris osalejate arv 200 lapse võrra, mida võib pidada heaks kordaminekuks. Kokku viibis laagris üle 600 lapse.

Nagu teisteski laagrites ei vedanud sel suvel ilmadega ka Uue-Peedul. Ainult juulikuu teises pooles oli kümme järjestikust päikesepaistelist päeva, mis lasksid laagrisuve täiel rinnal nautida.

Suvine tegevus oli mõeldud erinevatele sihtrühmadele. Laagris viibisid mitme spordiala esindajad: kergejõustiku, jalgpalli, tantsu, iluvõimlemise, korvpalli, käsipalli ja poksi harrastajad.

VIHASOO NOORTELAAGER

Noortelaagri eesmärk oli pakkuda noortele mitmekülgset loomingulist ja kasulikku tegevust ning võimalust veeta oma koolivaheajaga sisukalt.

Vihasoo Noortelaager korraldas 2008. aastal 13 vahetust: kolm kevad-, sügis- ja talvevaheajal ning kümme suvel, igas vahetuses 70 last. Kokku käis laagris puhkamas 910 last.

Sel aastal tähistas Vihasoo Noortelaager oma väikest juubelit – 15. sünnipäeva, sestap olid kõik tegevused vahetustes sellega seotud.

Traditsiooniliselt korraldasime ühisüritusi naaberlaagritega. Sel aastal peeti esimest korda jalgpalli- ja rahvastepalli-karikavõistlused Vihasoo, Viiking-Tiigrite ja Kotka noortelaagri laste vahel. Kotka ja Vihasoo noortelaagri kasvatajatel oli aga väga põnev meelelahutusüritus.

Meie laagris on kindel päevakord, millega on kõik lapsed harjunud. Toitlustatakse viis korda päevas. Vahetuse lõpus on tavapärane pidulik bankett, kus kõik lapsed saavad tänukirja.

Osa laagrisuvest oli pühendatud laste suvisele töökasvatusele. Laagrisuve kõige meeldejäävamad olid erinevate sihtrühmade õhtused üritused, matkad, lõkkeõhtud, väljasõidud Helme lossivaremetesse ja Taagepera lossi. Kõik lapsed käisid korra ujumas ühes Eesti ilusamas ujumiskohas Vanamõisa järves. Iga päev kasutati laagris kohapeal olevat ujumisvõimalust.

Kokkuvõttes võib öelda, et selle aasta laagrisuvi oli omanäoline, sisukas, üritusterohke ja meeldejääv. Laagri korraldajana on alati hea meel nii laste kui ka nende juhendajate käest kuulda, et laager meeldis neile ning kindlasti tullakse 2009. aasta suvel tagasi.

Kontaktandmed:

Puide küla
Hummuli vald
Valga maakond
Tel 515 0058
uuepeedu@hot.ee
Indrek Uuemaa

Kevadvahetusest võtavad tavaliselt osa vanemad lapsed (11–15aastased) ja enamasti korraldame siis rohkem ekskursioone. Seekord käisime Haapsalus.

Kõigis vahetustes oli korraldatud huviringide töö, mis oli jällegi seotud laagri juubeliga. Iga laps sai leida endale meeldiva tegevuse kunsti-, tantsu-, origami-, pallimängu-, lavakunsti-, matkatarkuste, liikumis- ja/või vokaalmuusikaringis.

Selleks suveks muretsesime laagriks kaks mängulangevarju: üks väikestele ja teine suurtele lastele. Selle mänguga tutvusime koolitusel Peterburis. Et see hakkas meile meeldima, otsustasime seda rakendada oma laagris. Mängulangevarjuga mängimine sai kõige populaarsemaks tegevuseks laste hulgas.

Traditsiooniliselt korraldasime teatrihuviliste vahetuse. Selle aasta idee oli *moe-show*. Koostööpartner oli rõivadisainer Svetlana Malõševa, kes koos lastega konstrueeris ja õmbles

moedemonstratsiooniks kleidid. Lisaks said lapsed teada, mis on praegu moes, kuidas rõivad omavahel sobivad jne.

Moe-*show* režissöör oli Janika Koppel, kes koos lastega lavastas romantilise loo, millest võtsid osa peaaegu kõik laagris puhkavad lapsed, vaatlejateks olid aga kutsutud lapsevanemad ja Kotka Noortelaagri lapsed. Koos lastega osales moelavastuses Vene Teatri näitleja Vadim Malõškin ja meie laagri kasvataja.

Igas vahetuses kohtuti asjatundlike ja huvitavate inimestega, nagu Estonia Rahvusooperi baleriini Marina Tširkovaga, Vene Teatri näitlejate Vadim Malõškini ja Tatjana Semenjukiga ning ajalehe MK Estonia toimetaja Andrei Titoviga. Kõik nad olid kutsutud ekspertidena laste küsimustele vastama.

Juunis olid laagris vabatahtlikud kasvatajad välismaalt. Seekord tulid noored Koreast, Ameerika Ühendriikidest, Tšehhist ja Soomest. Töökeel oli inglise keel. Korraldasime käsitööringi, kus vabatahtlikud näitasid oma riigi spetsiifilist käsitöötegevust; valmistasime nende rahvustoitu ja mängisime nende rahvamänge ning vaatasime huvitavaid filme riikidest, mida esindasid ja esitlesid vabatahtlikud.

Kaheksandat korda korraldasime matkahuviliste vahetuse. Seekord oli mäng „Maade vallutamine”. Igal rühmal oli mingi roll: ühed olid indiaanlased, teised piraadid, kolmandad kauboid, neljandad rüütlid ja kõige väiksem rühm uurijad. Laagri maaala oli jagatud territooriumideks, mida sai osta n-ö kohaliku raha eest. Muidugi oli vargust, seiklust ja hasarti. Hea ilm lubas õnneks matkalgi käia. Selles mängus võitjaid ei olnud. Tagasiside lastelt näitas, et see oli üks põnevamaid vahetusi.

LASTEKAITSE LIIDU LASTELAAGRITE OÜ NOORTELAAGER REMNIKU PUHKEKESKUS

Remniku Puhkekeskus asub Peipsi järve põhjakaldal Alajõe vallas Ida-Virumaal. Asukoht on igati soodne – Peipsi järv, puhas õhk, kaunis loodus ja laagri eraldatus.

2008. aasta suveks oli plaanitud üheksa vahetust 7–14aastastele lastele. Laagrihooaeg algas 14. juunil ja lõppes 24. augustil. Suvevaheaega käis veetmas 930 last Eesti mitmest maakonnast.

Hooaja lõpus tegime tavapärase loomingulise vahetuse. Seekord oli see pühendatud laagri 15. sünnipäevale. Vahetuse lõpus toimus kontsert, kus koos lastega esinesid varem laagris töötanud kasvatajad. Tellisime suure lava, mis andis kontserdile suurema pidulikkuse. Öhtu lõppes õuedisko ja ilutulestikuga.

Vihasoo Noortelaagris töötab ühine ja sõbralik kollektiiv, kõigil kasvatajatel on kasvatajatunnistus. Abistavad ka noored, kes on varem meie laagris puhanud. Neile korraldasime sisulist koolitust ning nad hakkasid tööle abikasvatajatena. Juba neli aastat on meil töötanud kasvatajate klubi NOORUK. Selle klubi liikmeks võib saada noor, kes on kas või ühe vahetuse töötanud laagris kasvatajana, kellele pakub see töö huvi ning kes tahab ennast selles suunas arendada.

2008. aasta statistika järgi on 80% lastest meie püsikliendid, 20% oli meie laagris esimest korda.

Igal aastal on meil oma T-särgid, pastapliiatsid ja helkurid Vihasoo laagri sümboolikaga. Igas vahetuses tegime pilte, filme ja salvestasime parimad laulud CD-le ning kinkisime need vahetuse lõpul lastele.

1. septembril korraldasime klubis Roheline Ämblik tavapärase laste ja kõigi laagritöötajate kohtumise.

Kontaktandmed:

MTÜ Noortekeskus Vihasoo
Kärberi 56–38
13815 Tallinn
Tel/faks 660 3014; 505 9342
vihasoo@hot.ee
www.vihasoo.ee
Irina Djatšenko

Vahetused olid plaanitud erinevate programmidega, mille ühisosaks olid hommikused ja õhtused ühistegevused. Jälle kord tõesime, et programmi või projekti korraldamine koostööpartnerite kaudu arvestab lapse huve rohkem ning tegevus on efektiivsem. Varem komplekteeritud lasterühmas osalevad juba ettevalmistatud, informeeritud ning samaaegselt ühiste huvidega lapsed.

Selline rühmameetod ja varasem rühma komplekteerimine kohalikul tasandil, arvestades lapse huve, on tulemuslikum. Märksa vähem on laste vahel erimeelsusi ja nii on minimeeritud ka kasvatusprobleemid. Pedagoogiline personal oli läbinud koolituse, põhikoosseis oli töötanud laagris juba mitu suve. Keeleprobleemide vältimiseks määrasime rühma kasvatajad nii, et üks oli tugevam eesti keeles, teine vene keeles.

Kõigi vahetuste üldeesmärk oli pakkuda aktiivset tegevust ja tervistavat puhkust, arendada laste loovust ja iseseisvust ning anda uusi teadmisi ja oskusi rühma- ja ühistegevuse kaudu.

Aastate jooksul on välja kujunenud palju ettevõtmisi, millest on saanud traditsioon. Neid jätkati ka tänavu. Iga vahetus algab noortelaagri lipu heiskamisega ning lõpeb viimasel päeval enne ärasõitu lipu langetamisega. Meeles peetakse kõiki sünnipäevalapsi, kogu vahetuse jooksul käib konkurss kõige puhtama ja korrastatuma toa tiitli saamiseks. Kuna Remniku Puhkekeskus asub piiritsoonis, siis on üks üritus olnud alati kohtumine piirivalvega. Traditsiooniliste ürituste vahele mahub rohkesti tegevusi tööplaani järgi ning olenevalt kasvatajate fantaasiast. Detailne tegevuskava koostatakse päev enne programmi algust. Selle koostamisest võtavad osa kõik kasvatajad, spordiinstrktor ja programmijuht.

Remniku Puhkekeskuse territooriumil on väike staadion, kaks erineva suurusega jalgpalliväljakut ning kaks rannavõrkpalliplatsi. Selleks suveks renoveeriti kaks võrkpalliplatsi ning rajati juurde üks võrkpalliväljak. Kahe jalgpalliväljaku väravõrgud, väljakupiirid ja tähised said tänu sponsoritele uue ilme. Muretseti kaks lauatenise- ja neli koroonalauda, mis võimaldavad aktiivset tegevust ka siseruumides, kui ilmad on vihmased.

RANNAPUNGERJA NOORTELAAGER

Tallinna NNKÜ-NMKÜ Rannapungerja Noortelaager asub Ida-Virumaal Tudulinna vallas Lemmaku külas kauni Rannapungerja jõe kaldal.

2008. a suvel korraldati üheksa laagrivahetust, millest võttis osa 324 noort.

Teemalaagrid

Teemalaagrites osales 7–16aastasi lapsi mitmelt poolt Eestist. Põnevaimad olid I ja II vahetus.

Programmi „Põnev meedia” aitas sisustada kinobuss. Korraldati filmitöötuba, kus lapsed said ise teha multifilme, mis lindistati mälestuseks CD-le. Meediaprogrammi raames toimusid laagrilehe konkursid, seminarid ja kohtumised meediategelastega, meediakursus jne. Kunstiteraapia elementidega programmi aitasid korraldada Tallinna Ülikooli üliõpilased. Kunstiteraapia eesmärk oli mängulise programmi kaudu harmoneerida lapse sisemaailma, ühendades väljenduse kunsti võimalustega. Lapsed koostasid omaloomingunäitusi.

Ühe vahetuse programmi muutsime huvitavamaks üritusega „Päästeameti õppepäev lastele”: lapsed kustutasid tuld ja vaatasid õppefilmi.

Suve viimane vahetus oli mõeldud lastekodulastele. Programmi aitasid sisustada noored MTÜst Rõõmuvabrik. Programmi eesmärk oli arendada ja tihendada peresiseid suhteid. Noored korraldajad pidasid programmi laste suhtes õnnestunuks. Raskusi tuli hoopis ette pereemadega, kes arvasid, et nemad olid tulnud lastega koos laagrisse puhkama, ega tahtnud kuidagi tegevusega ühineda.

Tänavune suvi, kus vahetused olid programmi-dena kokku pandud, näitas suuremat huvi konkreetsete tegevuste vastu, milles osalesid aktiivselt nii lapsed kui ka lastevanemad.

Kontaktandmed:

Lastekaitse Liit
Endla 6–18
10142 Tallinn
Tel 631 1128; 339 3198
alar@lastekaitseliit.ee
www.lastekaitseliit.ee
Alar Tamm

I vahetus. Jussikese seitse sõpra

Laagrivahetus oli mõeldud 1. klassi lõpetanud lastele, kellel puudus varasem laagrikogemus. Lapsed võttis vastu Jussike, kes lastele ja nende vanematele laagrit tutvustas ning lapsekeskse käitumisega nii lapsi kui ka lastevanemaid julgustas. Koos kogenud kasvatajatega käidi matkal, mängiti põnevaid laagrimänge, lavastati näidendeid kostüümides, lauldi karaoket ja tehti sporti.

II vahetus. Reis ümber maailma

Kasvatajad korraldasid laagrivahetuse väga oskuslikult, tegevustel oli peale lõbu ja seikluste ka hariv eesmärk. Laagrilised osalesid iga päev eri maade tüüpilistes tegevustes, nt Inglismaal kuningapaari pulmas, Indias tõelisel India turul, Hiinas alanud olümpiamängudel, Gröönimaal ekspeditsioonil, Rumeenias Dracula lossis. Lapsed said iga päev enda valmistatud mängunupuga suurel mängulaual edasi liikuda ning kõige kaugemale jõudnud mängija pälvis laagri lõpus eripremia. Lisaks sai kaugeimale jõudnud mängija iga päev keerutada õnneratast, mis näitas järgmisel laagripäeval külastatavat maad. Laagri lõpuks valmis igal laagrilisel album, kus olid eri riike tutvustavad pildid, ning kõik osalejad said endale laagripäevade fotoseeria.

Laagrid toimetulekuraskustega peredest ja õpiraskustega lastele ning lastekodulastele

Nendes laagrivahetustes osalesid lapsed Ristiku põhikoolist ja lastekodulapsed mitmest Eesti las-

tekodust. Korraldati rohkesti vestlusi ja ühisinge, kus põhiteemad olid narkomaania, alkohol ja perevägivald. Laagri põhieesmärk oli lastele näidata, et neist hoolitakse ja nende tulevik on nende endi kättes.

Suvi 2008 Rannapungerja Noortelaagris möödus huvitavalt ning jääb osalejatele tänu väga tublidele kasvatajatele kauaks meelde.

Kontaktandmed:

Tallinna NNKÜ-NMKÜ
Roosikrantsi 11
10119 Tallinn
Tel 631 3004; 510 1650
tea@ymca.ee
www.rannapungerjalaager.ee
Tea Jögel

VESKI NOORTELAAGER

Tartu linnale kuulub Valgamaal Otepäält 2 km kaugusel Kaarna järve ääres asuv Veski spordibaas. Seal tegutseva noortelaagri programmi ja korralduse eest kannab hoolt Tartu Spordiselts Kalev.

Tartu Spordiseltsi Kalev juures teeb sporti 1100 noort. Kalev suhtleb tihedalt ka teiste Eesti spordiklubidega. Nii on traditsiooniliselt olnud koolivaheaegadel Veski laagri peamine märksõna *sport*. Kalev koostab noortele kindla päevakava, mis ei piirdu ainult treeningutega. Viimastel aastatel on osalenud laagrites peamiselt jalgrattaspordi- ja suusaklubid ning Tartu Kalevi spordikoolide noored. Tänu kogenud laagrijuhi ja treenerite oskustele said lapsed palju viibida looduses, aktiivselt osaleda nii treeningutel kui ka õhtustel meelelahutusüritustel. Käidi Otepää Suusamuuseumis, Tehvandi Spordikeskuses ja Audentese Spordikooli Otepää filiaalis. Sõltuvalt ilmaoludest ning sportliku tegevuse spetsiifikast korraldati treeninguid Otepää Gümnaasiumi spordisaalides. Peale laagri territooriumi kasutati palju Otepää piirkonna suurepäraseid tervise- ja matkaradu.

Veski Noortelaagri suvistes vahetustes on oodatud ka Eesti omavalitsuste poolt sotsiaaltuusikutega laagrisse saadetud lapsed. Nende hulgas on olnud lapsi Pärnumaalt, Harjumaalt, Ida-Virumaalt, Tartu-, Põlva-, Valga- ja Võrumaalt. Laste vanusevahe on olnud küll suur (7–15 aastat), aga tänu tublidele kasvatajatele on laagrid möödunud edukalt ning laagrilistele meeldejäädvalt. Kõik osalejad saavad Veski laagrist kaasa auhindu, diplomi ja fotosid. Noortele korraldatakse pannkookide küpsetamise ja vorstide grillimise võistlusi. Igas vahetuses on olnud kostüümikonkurss, lõkkeõhtu ning nõidade pidu. Kasutatakse võimalust matkata Pühajärvele ja sõita seal rühmade kasutusse antava laevaga. Laagri personali hulgas on instruktor, kes õpetab noortele kanuudega sõitmist ning kelle käsutuses on nii kanuud kui ka vajalik päästevarustus.

Noortelaagrit on külastanud erinevate huvialadega noored. Igas vahetuses puhkab vähemalt 70 noort. Looduskaunil Kaarna järvel sõidetakse paatidega, kasutatakse ümbruskonna matkaradu, igapäevane on ujumine ja pallimängud. Laagrivahetused kulmineeruvad tüdrukutel veskiplaiga

konkursiga ning poisid selgitavad paremaid mitmevõistluses. Kokkuleppel politseitöötajatega demonstreeritakse laagri territooriumil lastele politseikoerte oskusi. Kunstiga tegelevatele noortele (Tartu Kunstigümnaasiumist ja Kunstikoolist) on Otepää ilus maastik andnud kindlasti palju uusi ideid ja mõtteid. Otepää looduspargi lähedus on Veski laagri suurt lisaväärtust. See aitab muuta laagris veedetud aja veelgi sisukamaks, õpetab noori looduses käituma ning loodust enda ümber märkama.

Majutustingimuste ja pesemisvõimalustega on jäädud rahule. Selles osas on Veski laager viimasel paaril aastal teinud tõsiseid pingutusi. Lapsed

TUKSI SPORDI- JA PUHKELAAGER

Tuksi Spordi- ja Puhkelaager asub looduskaunis kohas Läänemaal Noarootsi vallas. Metsaga ümbritsetud laagriterritoorium, lähedal asuv liivarannaga meri ning soodne kaugus Haapsalust ja Tallinnast on meile alati toonud n-õ täismaja.

2008. aastal korraldati kuus laagrivahetust, millest võttis osa 720 last.

Esimest korda korraldasime nädalase vahetuse ka mitmesportlastele, kus tutvustasime mänguliselt eri spordialasid. Ülejäänud vahetuste sisu oli tavapäraselt sport. Lapsi oli eri spordiklubidest ja spordikoolidest. Spordialadest olid esindatud korvpall, kergejõustik, jalgpall, vehklemine, võimlemine, ujumine ja tantsimine.

Aastate jooksul on välja kujunenud palju üritusi, mis on saanud juba traditsiooniks: diskod, lauluvõistlus, reklaamikonkurss, karneval, tantsu-

NOORTELAAGER RELVO SPORT

Noortelaager Relvo Sport tegutseb Lõuna-Eesti kaunis looduses Leevi oja kaldal. Mänguväljakud on laagri territooriumil kogu aeg kasvatajale nähtavad ning lastel on võimalus pidevalt harjutada korvpalliviskeid, noolte täpsusviskeid, mängida sõbraga tennist või sulgpalli. Lapsed saavad kasutada erinevaid spordivahendeid: palle, hüpitsaid, lendavaid taldrikuid, viskemänguvahendeid, petangikuule, rõngaid jne. Laagri kõrval on metsapark, kus on Saverna terviserada.

on kiitnud ka toitlustamist. Veski Noortelaager ja Tartu Spordiselts Kalev ootavad edaspidigi mitmekülgsede huvidega noori aktiivselt puhkama nii suvel kui ka talvel.

Kontaktandmed:

Tartu SS Kalev
Turu 8
51014 Tartu
Tel 501 5825
raido@kiirtee.ee
www.tartukalev.ee
Raido Mägi

kavade konkurss, lendgolf, maastikumängud, teatevõistlused, matkad, rannajooks jpm. Olenevalt rühmadest peeti erinevaid spordivõistlusi ja turniire ning üldine olümpia. Korraldati ka XIV minikorvpallifestival. Laagrilistel käisid külas tippkorvpallurid Kerdu Arbet ja Janar Talts.

Laste ja treenerite tagasiside laagrite kohta oli väga positiivne. Kohtumiseni Tuksi mändide vahel!

Kontaktandmed:

OÜ Haapsalu Linna Spordibaasid
Lihula mnt 10
Haapsalu
Tel 474 5061; 506 5688
tarmo.tuisk@spordibaasid.ee
Tarmo Tuisk

Laagrilised käivad terviserajal jooksmas ja pikeermal rajal matkamas ning korraldavad jooksu-, orienteerumis- ja maastikumänge.

Päevaplaani järgi toimuvad kolm korda päevas ühised organiseeritud tegevused, mis on eri vahetustes olnud erinevate eesmärkidega. Lastel jääb ka vaba aega, et üksteisega sõbruneda ja mängida. Nii tubades kui ka üldkasutatavates ruumides saab vaadata televiisorist oma lemmiksaateid. Siseruumides püüame hoida rahu ja kultuurselt

käituda, samal ajal on väljas võimalik joosta, rabelda ning end välja elada teisi segamata.

Siseruumides saab mängida koroonat, lauatennist, malet, kabet ja teisi lauamänge. Korraldame turniire, õpime mängima ning mängime ka võitja lauas. Joonistamis- ja kunstitarbed on igas vahetuses kättesaadavad. Laagri lahutamatu osa on õhtused esinemised ja diskod.

Noortelaagris Relvo Sport käis 2008. aasta laagrihooajal 297 last tavatuusikuga ning 17 erivajadustega last sotsiaaltuusikuga, kokku oli laagripäevi 2430.

Korraldati ajaviitespordi ning teatri- ja kunstisuunitlusega laagreid. Meie laagrisse olid oodatud ka huvirühmad.

Kasvatajad olid tublid ja kohusetundlikud, said oma ülesannetega hästi hakkama ning kogu

PIIRI SPORDILAAGER

Piiri Spordilaager asub Valgemaal Sangaste vallas. 2008. aasta laagrisuvest võttis osa 700 sportlast ja koolinoort. Laagrisuve avas kunstilaager, kus osalesid Kopli Noortemaja kunstiringi noored. Sportlikes laagrivahetustes olid esindatud Kotree Spordiklubi, Maja ja MTÜ Palestra Tantsuklubi, Spordiklubi RIM, Soku Korvpallikool, Katleri Taekwon-do Klubi jne. Augustis korraldati rahvusvaheline iluvõimlemislaager, kus lisaks meie noortele oli võimlejaid Leedust ja Ukrainast.

Suvel saavad noored laagris kasutada võrk- ja korvpalliväljakuid ning spordisaali, et mängida lauatennist ja võimelda. Kääriku Spordibaasis käiakse kergejõustiku- ja jalgpallivõistlustel.

PÄRLSELJA NOORTELAAGER

Pärtselja Noortelaager asub Pärnumaal Varbla vallas Matsi külas. Maalilise männimetsaga ääristatud mere äärde on umbes 170 meetrit. Laagri territooriumi ümbritseb võrkaed. Ööbitakse ühe- ja kahekorruselistes puitmajades. Suvel töötas ka lastekohvik.

Laagris on head sportimisvõimalused: laste käsutuses on jalgpalli-, korvpalli- ja võrkpalliplats. Peale selle on välilava koos tantsuplatsiga ja siselava koos saaliga.

laagriperioodi jooksul ei olnud mingeid märkimisväärseid probleeme. Ühes vahetuses katsetasime psühholoogi abi ja see vahetus sujus suurepäraselt. Edaspidi kaasame oma kasvatajate meeskonda just psühholoogi, et saavutada laagrivahetuses paremat sisekliimat, arutada ühiseid teemasid ning korraldada mängu.

Noortelaagri Relvo Sport laagrisuve võib pidada kordaläinuks. Kohtumiseni järgmisel aastal!

Kontaktandmed:

Relvo Sport Motell OÜ
Valgjärve vald
63401 Põlvamaa
Tel 797 4413; 5340 3523
relvosport@yahoo.com
Saima Värton

Ujuda saab 1,5 km kaugusel asuvas järves. Iga laagrivahetus võib kaks korda kasutada Pühajärve ujulat ja saunu.

Piiri Spordilaagris toimuvad ka sügis-, talve- ja kevadlaagrid, millest võtab ühtekokku osa umbes 350 koolinoort.

Kontaktandmed:

Kotree Spordiklubi
Erika 5a
10416 Tallinn
Tel 660 3009; 5698 8509
Karin Pops

Sel aastal toimus juulikuus kaks skautliku suunitlusega vahetust.

Selle aasta külalised olid meil OÜ 360 KRAADI, kes tõid kaasa ronimisseina. Piirivalvurid tõid laagrisse narkokoerad ja päästekoera ning tutvustasid, kuidas koerad töötavad. Noortele näidati piirivalve kergrelvastust. Lastele korraldati mõlemas vahetuses ellujäämiskursus. Matkamine nii öösel kui ka päeval on juba traditsioon ega puudunud selgi aastal. Kohal olid ka politsei-

nikud, kes rääkisid, mis on käeraud, kuidas sõrmejälgi võtta ja püstolist lasta; noorsoopolitseinikud pidasid loengu. Ära ei jäänud juba pikkade traditsioonidega üritused: Pärl ja Pärlikese valimine, rivivõistlus ning libarivistus. Mõlema laagrivahetuse lõpetamisel jagati aktiivsetele lastele meeneid ja laagrisärke. Peeti ka laagri 35. sünnipäeva.

Skautlaagri vahetuste ajal oli teisigi rühmi kogu riigist, nagu Let's Dance tantsustuudio tantsijad, Linavästriku peotantsijad, Viljandi Spordikooli võimlejad, Pärnu Spordikooli ujujad ning Erki Noole Spordikooli kergejõustiklased. Kõigil neil olid oma tegevuskavad, mille järgi laagrit korral-

MADSA PUHKEKÜLA

Madsa Puhkeküla asub Valgamaal looduskaunil Otepää kuppelmaastikul.

2008. aastal toimus 11 laagrivahetust, kus osales kokku 370 last. Laagrite sisu on traditsiooniliselt sport. Lapsi oli eri regioonidest ja spordiklubidest, ent ka mitmetest huvirühmadest ja -ringidest.

Madsa Puhkeküla läheduses on tervise-, tunnetus- ja seiklusrajad. Talvel on võimalus sõita kolmel erineva pikkuse ja raskusastmega suusarajal: 0,9 km, 1,5 km ja 4 km. Kaugele ei jää Kuutsemäe, populaarne vaba aja veetmise paik.

Vahetustes korraldatakse mitmesuguseid üritusi. Õpitakse tundma loodust, peetakse kergejõustiku-, karate- ja ujumisvõistlusi, omandatakse ellujäämistarkusi, käiakse jalgratta- ja jalgsimat-kadel ning osaletakse tantsukoolitustel. Tradit-

NOORTELAAGER VIKING-TIIGRID

Noortelaager Viiking-Tiigris asub Lääne-Virumaal Vihula vallas Vösul. Laagrikompleksi kuulub külalisküla 130 lapsele koos sööklaga, seminariruumi, diskosaali ning lastebaariga. Sel aastal valmis kaks palkmaja 16 lapsele, suur saun ja piljardiruum.

2008. aasta suvel korraldati kaheksa laagrivahetust, lisaks neli vahetust kevad-, sügis- ja talvevaheajal. Kokku osales laagritegevuses 1257 noort.

dati. Samuti tegi oma laagrit meil Segasumma Suvila. Augustikuus kordas oma laagrit Viljandi Spordikool ning Pärlseljal said toredaid päevi veeta ka Tartu Väikelastekodu Käopesa lapsed.

Kontaktandmed:

Saulepi sjsk
Matsi küla
88203 Pärnumaa
Tel 445 8158; 512 3136
pearl.selg@mail.ee
www.hot.ee/parlsselg
Virge Berggrünfeldt

siooniks on kujunenud laagrivahetuste kohtumised päästeteenistuse töötajatega. Erinevad laagrivahetused võistleavad omavahel maastikmängudes, orienteerumises ja pallimängudes.

Ükski laagrivahetus ei möödu loomulikult meelelahutusosata: toimuvad lõkkeõhtud, esinemised, karaoke jne.

Kontaktandmed:

Kalevi Madsa Puhkeküla OÜ
Arula küla
Otepää vald
67411 Valgamaa
Tel 767 9655; 514 8103
madsa@madsa.ee
Joel Toomsalu

Laager oli sportliku suunitlusega, mängiti jalg-, korv-, võrk- ja rahvastepalli ja lauatenist ning käidi meres ujumas. Sportlastest osalesid laagris iluvõimlejad TKSK Visast, jalgpallurid TVMK ja Legioni jalgpalliklubidest ning klubi Purikad hokipoisid. Koos noorte sportlastega olid laagris tavanoores mitmelt poolt Eestist, palju lapsi oli Ida-Virumaalt. Probleeme laagri täituvusega ei tekkinud, kuna kõik tuusikud olid välja müüdnud juba maikuus.

Tavakohaselt peeti eri spordialadel nii individuaalseid kui ka rühmadevahelisi võistlusi. Suvi oli üldiselt vihmane, aga meri oli soe ja lapsed said üsna palju ujuda.

Rühmadel olid igapäevased muusikatunnid, lapsed esinesid laulu- ja tantsukonkurssidel ning karaokevõistlustel. Ürituste plaan oli mitmekesine, et rahuldada kõige erinevamate huvide ja maitsetega laste ja noorte vajadusi. Õhtuti toimusid ülelaagrilised üritused: viktoriinid, isetegevuskontserdid, diskod, kus pandi proovile kõigi laagris osalejate võimed. Vihmastel päevadel sai kasutada Võsu Spordihoonet võimlat.

Korraldasime suured laagritevahelised võistlused jalg- ja rahvastepallis, kus osalesid Vihasoo, Kotka ning meie noortelaagri võistkonnad.

Iga laagrivahetuse lõpus peeti meeles ühistegevuse aktiivsemaid ja spordivõistluste pare-

maid, keda autasustati laagrisärkide, embleemide, tortide ja maiustustega. Kuna osalejaid oli kogu Eestist, siis oli noortel võimalus leida uusi sõpru ja avardada oma teadmisi koduriigi geograafiast. Kõik laagris osalenud said juurde palju uusi kogemusi.

Pilte ja videot saab vaadata meie koduleheküljelt.

Kontaktandmed:

Eevardi 5
13516 Tallinn
Tel 646 3395; 552 2377; 520 9442
Tel 323 8521 (laagris)
tallinnatiigrid@hotmail.ee
www.vikingtiigrid.ee
Boriss Petrov

VALGEMETSA NOORTELAAGER

Valgemetsa Noortelaagri mitmekesises tegevuses osales tänavu 1112 noort.

Ahja jõe kaldal paiknevas avara territooriumiga laagris tegevust jagus. Tavapäraselt olid kasutusel nn aktiivsuse lehed, kuhu iga laagriline sai hinnanguid aktiivse ja eduka tegevuse kohta. Programmilises tegevuskavas oli võimalus tunnustust saada nii spordiüritustel, isetegevuses, ringide töös tulemusliku osalemise, magalates korra ja puhtuse ning laagrilisele kohase käitumise eest jne.

Laagriellu lisasid vürtsi humoorikad ja tõsielulised vestlusringid Lõuna Politseiprefektuuri esindajatega ning kohtumine Taevaskoja Noortelaagriga. Laagritegevuses osalesid hõimukaaslastel Udmurtiast, kes said samuti tunnustuse osalisteks. Õhtustel üritustel olid õhtujuhtideks sageli SK Englas noored maadlusspordihuvilised, kes tegid seda vahelduseks oma treeningukavale. Korraldati koguni ülelaagriline rannamaadluspäev.

Lisaks õhtustele isetegevuslikele etteastetele klubi laval olid spordiürituste kavas Valgemetsa kolmevõistlus (Vana-Kreeka olümpiamängude kavast staadionijooks, hoota kaugushüpe ja odavise plastist/vahtkummist hästi planeeriva

viskevahendiga), parima palluri selgitamine (testvõistlusena ajale: rahvastepalli vise, väravapalliga täpsusvise, jalgpalliga löök väravasse, korvpalliga täpsusvise vastava kõrgusega korvi), mitmesugused kombineeritud võistlused, pallimängud, maastikumäng, laskeharjutused õhupüssist, ujumine kahes basseinis, nooleviskejooks, miniseiklusraja läbimine, tüdrukutele metsapiigakonkurss, poistele ja kangematele tüdrukutele rammumehekonkurss, matkapäevad lähiümbruskonnas, sõit Ahja jõe paisjärvel parvalusel Lonny ning lisaks rühmasisesed tegevused.

Lõppkokkuvõttes jagus aktiivseimatele ja võimekamatele tunnustusena mitmeid medaleid: „Olid parim“, „Olid tubli“, „Olid hea“, mille esiküljel oli Valgemetsa logo, tagaküljel aga käsi, põial püsti. Olümpiaaasta tõttu said omapärase medali (ees laagrilogo, taga kõigi Eesti olümpiavõitjate nimed, v.a Gerd Kanter) viis laagri parimat sportlast.

„TOP 5“ ja „TOP 10“ tunnustasid aga kaunite klaasmedalitega neid, kes suutsid kogu laagrivahetuse vältel olla silmapaistvaimad igas tunnustust väärivas tegevuses.

Valgemetsa Noortelaager ootab noori järgmiselgi suvel.

Laagris jätkuvad renoveerimistööd, et parandada olmetingimusi ajaloolistes hoonetes/magalates (noori on võõrustatud 51 aastat).

URUMARJA NOORTELAAGER

Urumarja Noortelaager asub Pärnumaal Tori vallas Pärnu jõe kaldal. Laager pakub meelelahutuslikku ja sportlikku tegevust 7–15aastastele.

2008. aasta suvel oli üheksa laagrivahetust. Igas vahetuses mahutab laager 150 last. Oli vahetusi, kus soovijaid oli rohkem.

Tegevus toimub rühmades. Rühmas on 10–15 last. Tegevust juhivad erialakoolituse läbinud kasvatajad. Peale rühmategevuse korraldatakse ülelaagrilisi üritusi: matku, maastikumänge, sportlikke üritusi, lauluvõistlusi, viktoriine, veemänge, traditsioonilist kiviujumist, asfaldijoonistuste tegemist, filmide vaatamist jne.

Kõige rohkem meeldivad lastele õhtused üritused. Et need laagrilistele meelepärasemaks teha, on tööle võetud huvijuht, kes aitab kasvatajatel õhtuseid üritusi ette valmistada. Toimusid näidendite esitused, *playbox*, tsirkus, tantsumaraton, *moe-show*, laagrimissi ja -misteri valimised jne. Selgi suvel said lapsed proovida kiikingut.

KURGJÄRVE SPORDILAAGER

Kurgjärve Spordilaager asub Võrumaal Rõuge vallas kahe ilusa järve vahel. MTÜ Nõmme Spordiklubi on 2008. aasta 1. septembriks korraldanud Kurgjärve Spordibaasis 12 laagrivahetust 2012 lapsele 18 328 laagripäeva ulatuses.

Nii talve- ja kevadvahetused kui ka üheksa suvevahetust on möödunud hästi, sportlikult ja tervislikult. Laagris oli lapsi Tallinnast, Viljandist, Tartust, Pärnust, Kadrinast, Parksepast, Alutagusest, Sakust, Kundast ja mujaltki Eestist. Eriti populaarsed olid juuli- ja augustikuu laagrid, kus harjutasid kergejõustiku-, ujumis- ja suusatamisrühmad.

Kõigis vahetustes töötasid laagris huvijuht, arst ja ujumisinstruktor. Huvijuhi eestvedamisel oli

Kontaktandmed:

OÜ Valgemetsa Puhkeküla
Vastse-Kuuste vald
Põlvamaa
Tel 514 4561; 797 0169
valgemetsa@hot.ee
Peeter Pree

Peale ülelaagriliste ürituste käidi Pärnu Terviseparadiisis ujumas ja paatidega sõitmas.

Vihmastele ilmadele vaatamata suudeti siiski korraldada kõik kavas olnud üritused. Püüame igal aastal midagi uut teha. Sel aastal oli see laululähing, mis sujus suurepäraselt. Et laps massist eristuks, korraldati talendijaht. Leidsime väga palju andekaid lapsi. Kõik need tegevused andsid lastele enesekindlust, mida oli kohe märgata.

Laagrisuve eesmärk on „Terves kehas terve vaim”.

Laager täitis oma ülesande, andes noortele võimaluse olla linnaelust eemal, nautida kaunist loodust ning õppida seda hoidma ja hindama.

Kontaktandmed:

Tori vald
86801 Pärnumaa
Tel 447 4038; 5564 6874
urumarjalaager@hot.ee
Tiia Lindmaa

sisustatud noorte vaba aeg. Õhtuti toimusid mälumängud, viktoriinid, isetegevus, erinevad turniirid, diskod jne.

Laagris ei juhtunud suuremaid õnnetusi ega pahandusi režiimi rikkumise pärast. Oli tavaline vihmane ja sportlik suvi.

Nõmme Spordiklubi korraldab laagreid ka kevad-, sügis- ja talvevaheajal.

Kontaktandmed:

MTÜ Nõmme Spordiklubi
Külmallika 15a
12617 Tallinn
Tel 671 8544; 505 5143
nommespordiklubi@hot.ee
Juhan Anupõld

TALLINNA HUVIKESKUSE KULLO KAREPA NOORTELAAGER

Huvikeskuse Kullo Karepa Noortelaager asub Lääne-Virumaal Vihula vallas mere kaldal, kus on ilus liivarand ja männimets. Suvel töötab laager 1. maist kuni 30. oktoobrini ning voodikohti on 120; talvel on kuni 40 voodikohta.

Laagrilised elavad köetavates neljakohalistes mugavates palkmajades, kokku on 120 voodikohta. Peamajas on köök, söögisaal, seminariruum ja väike kohvik. Laagris on meditsiinitöötaja ja vetelpäästja. Öösel valvab korra järele turvafirma.

Suvel on välitegevusi võimalik korraldada kõlakojas, mängu- ja spordiväljakutel, suures telgis ning rannas.

Karepa Noortelaagris toimusid 2008. aasta suvel põhiliselt Huvikeskuse Kullo huviringide suvised õppelaagrid, rahvusvaheline laager ja lisaks mitu puhkelaagrit.

Rahvusvaheline noortelaager

See on traditsiooniline Karepa laagrisuve avalaager, mis korraldati koostöös Tallinna Haridusametiga. Peale Eesti laste olid seal noored Läti eesti koolist. Programm oli mitmekesine: korraldati maastikumänge, lõkkeõhtuid, viktoriine, stiilipidusid jm. Kunstitöötubades said noored tegelda käelise tegevusega.

Tantsulaagrid

Tantsuansambel Sõleke oli laagris kaks vahetust. Lastel oli hea võimalus tutvuda eri vanuserühmades tantsijatega, kellega tavatreeningutel ei kohutata. Laagris õpiti uusi tantse ning töötati ühiselt õpikodades. Peale tantsimise peeti orienteerumismänge, tehti jalgsimatku loodusesse, korraldati rebaseks ristimist, ehitati liivaloss ja tehti palju muud põnevat. Laager lõppes suure kontserdiga Karepa laagri kõlakojas.

Kati Tantsustuudio laager

Tantsulaagrites pöörati erilist tähelepanu aktiivsele liikumisele ja tantsule. Enamik ajast kulus treeningutele. Laagri vältel valmistati ette tantsulavastus, millega esineti laagri lõpuõhtul. Lisaks toimusid muud ettevõtmised: käidi matkamas, ujuti ja tantsiti õhtuti diskodel.

Muusikalaagrid

Muusikalaagreid oli sel suvel kolm vahetust. Eri vahetustes olid lastekoor Raduga, tütarlastekoor Ellerhein ning mudilaskoor Ellerhein. Päeva esimene pool pühendati kooriproovidele ja laulude harjutamisele, teisel poolel toimusid aga ühisüritused, orienteerumismäng, matkad ja ekskursioonid. Õhtuti olid meelelahutusprogrammid, lõkkeõhtud mere ääres ning kontserdid. Tütarlastekoori Ellerhein laager lõppes kontserdiga Karepa kultuurimajas.

Teatrilaaager, kunstilaager ja mõttemängud

Seekordses laagris viidi ellu rahvusvaheline projekt „Meie vanaisade lood”, kus osalesid noored Eestist, Saksamaalt ja Poolast. Laagri jooksul valmistati ette etendus, mis baseerus osalejate vanavanemate lugudel. Etendust esitati Karepa kultuurimajas, Jõhvi kontserdimajas ja Tallinnas. Kunstilaager sisustas aega kaunite loodusvaadete maalimise ja joonistamisega. Laagris valminud töödest korraldati näitus.

Huvikeskuse Kullo mõttemängude laagris toimusid treeningud ja välkturniirid rensus ja gomukus. Ühislaagris oli noortel võimalus tutvuda ka teiste huvialadega, näiteks osalesid mõttemängu noored etenduses ning maaliringi noored õppisid mängima gomukut jne. Koostöö nende huvirühmade vahel jätkub.

Tallinna Kanutiaia Noortemaja laager

Laager oli põhiliselt teatri- ja tantsuringide õpilastele. Treeningud ning proovid vaheldusid mitmekesise kultuuri- ja spordiprogrammiga.

Kontaktandmed:

Tallinna Huvikeskus Kullo
Mustamäe tee 59
10621 Tallinn
Tel 664 6105; faks 664 6101
kairi@kullo.ee
www.kullo.ee
Kairi Kaugema

PAUNKÜLA SPORDI- JA NOORTELAAGER

Paunküla Spordi- ja Noortelaager teeb koostööd Audentese Spordiklubiga.

2008. aastasse mahtus sportlikku tegevust nii lastele ja noortele kui ka tipptasemel sporti: kergejõustikku, korvpalli, võitluskunste, võrkpalli ja jalgpalli. Laagrivahetused algasid juunikuu esimeses pooles kõige noorematele, kelle koolikohustus oli alles alanud. See on Audentese Spordiklubil kiiduväärt ettevõtmine tuua lapsed juba päris noorelt spordi ja looduse juurde.

Juba aastaid on laagreid korraldanud maleklubi. Tore oli vaadata, kui kossupoisid ja kuulitõukajad ning malespetsid omavahel nuppe liigutavad.

Sel suvel võõrustasime esimest korda *show-tantsijaid* ja iluuisutajaid.

Traditsioon on, et üks laagripäev on pühendatud matkale Paunküla matkaradadel. Ilusate ilmadega

tehti õhtuti lõkke ääres kokkuvõtteid päevast ning anti diplomeid ja meeneid.

Igal aastal on korraldatud idamaiste võitluskunstide laager. Laagri lõpus on eksam ning neile, kes on tarkusi hästi omandanud, antakse järgmist värvi vöö.

Paunküla Spordi- ja Noortelaagri deviis on „Sport, muusika ja loodus”.

Kontaktandmed:

Harjumaa
Kõue vald
Tel/faks 607 1744; 511 4012
paunkyla@hotmail.ee
Ants Anupõld

KURTNA NOORTELAAGER

Laager asub looduskaunis kohas looduskaitsealal Kurtna järvede vahel 30 km Kohtla-Järve linnast.

2008. aasta suvel puhkas laagris 1331 noort Eesti linnadest ja maakondadest.

Laager jätkab koondprojekti „Noorte tervistav ja arendav puhkus” raames aktiivse vaba aja veetmise populariseerimist ning laagri eesmärk on luua kõik tingimused, et lapsed saaksid maksimaalselt hea puhkuse. Kurtna Noortelaager on koht, kus laps võib suhelda oma kaaslaste ja kasvajatega, olla looduses ja värskes õhus, arendada loovust ning osaleda mitmetes huvitegevustes.

Kollektiivi ülesanded on:

- 1) tagada mugav õhkkond iga lapse jaoks, et laps ei tunneks end tõrjutuna;
- 2) luua tingimused, mis soodustavad laste (ka eriealiste) suhtlemist omavahel;
- 3) arvestada iga lapse eripära ja iga;
- 4) laiendada laste silmaringi ja teadmisi eri valdkondades;
- 5) õpetada lapsi looduse eest hoolitsema.

Lastega töötavad litsentsitud kasvatajad. Nende tööprintsipiibid on koostöö ja ühislooming; initsiatiivi ja eneseväljenduse heakskiitmine; rühma tegevuse organiseerimisel laste huvid ja laagri võimaluste arvestamine; lahkus, hoolivus ja mõistmine. Iga rühmajuht vastutab iga lapse elu ja tervise eest. Suvel oli laagris tagatud ööpäevaringne arstiabi.

Kahjuks oli suvi väga vihmane, mistõttu laagriprogrammi tuli pidevat korrigeerida. Hoolimata sellest toimusid kõigis vahetustes spordiüritused ja kui ei sadanud, käisime kogu laagriperega matkamas. Iga võimalust kasutati ujumiseks.

Laagri traditsiooniks jäävad muusikatunnid, kus noored õpivad laule ning lavastavad muusikaetendusi.

Iga vahetuse lõpul valmistasid rühmajuhid lastele üllatuse. Need olid rühmajuhtide meeldejäädav etendused, kus nad esinesid tantsijate, lauljate ja moosekantide rollis.

Üks tähtsamaid eesmärke oli õpetada lapsi loodust hoidma ja temast hoolima. Koristati nii laagri territooriumi kui ka randa, kus lapsed oma silmaga nägid, kuidas on inimesed loodust reostanud.

JAANIMÄE SPORDILAAGER

Jaanimäe Spordilaager tegutseb Võrumaal Haanja vallas Jaanimäe külas Võru Spordikooli Jaanimäe õppe- ja spordibaasis. Õppe- ja spordibaas kuulub Võru linnale ning on Võru Spordikooli hallata. Baas on käigus aasta ringi ning spordilaagri vahetused toimuvad seal talve- ja suvevaheajal. Spordilaager kasutab ~ 1,5 ha õppe- ja spordibaasi territooriumist, kus paiknevad kõik laagri korraldamiseks vajalikud hooned ning spordirajatised.

Spordilaager on mõeldud Võru Spordikooli õpilaste suve- ja talvevaheaegade sisustamiseks ning õppe ja treeningute mitmekesistamiseks. Spordilaagri kasvatajateks on Võru Spordikooli treenerid-õpetajad ning abikasvatajateks üliõpilased, kooli endised õpilased.

2008. aasta laagrivahetused toimusid 2.–7. jaanuarini ning 7. juulist kuni 16. augustini. Laagrivahetused on spordilaagris kuuepäevased ja ühes vahetuses oli tänavu 30 õpilast. Kaks viimast laagrivahetust korraldati detsembris kokku 55 õpilasele.

Põhitegevus laagris on sportlik treening: jaanuaris ja detsembris suusatamine ning suvel jooks, suusaimitatsioon, matkad, orienteerumine, pallimängud ja ujumine. Laskesuusatajad treenisid

KOTKA NOORTELAAGER

Kotka Noortelaager asub looduskauni Lahemaa rahvusparki territooriumil. Suvepuhkus laagris koosneb erinevatest programmidest vaheldusrikka temaatikaga.

Programm „**Tahan rohkem teada**” hõlmas tegemisi ja mängu, mis aitasid arendada loogilist mõtlemist ning intellektuaalseid ja loomevõimeid. Lapsed osalesid sellistes üritustes nagu

Kontaktandmed:

Kurtna Noortelaager
Keskallee 19
30395 Kohtla-Järve
Tel 5668 7305
kurtna.laager@kjlv.ee
www.kurtnanoortelaager.ee
Ljudmilla Šut

laskmist Haanja Spordi- ja Puhkekeskuse laske tiirus. Rullsuusatamiseks kasutati Võru-Kubija uut rollerirada ning Haanja kergliiklusteed. Ujumaskäidi spordibaasist 2 km kaugusel asuvas Üvvärjärve uuendatud ujumiskohas ja 4 km kaugusel olevas Kurgjärve Spordibaasi ujulas. Kõigi laagrivahetuste õpilased aitasid spordibaasile kütet varuda ning territooriumi hooldada. Tantsuõhtuid korraldasid ja sisustasid lapsed ise.

Ühele päevale laagrivahetuse jooksul oli plaanitud vanemate külastusaeg. Lastevanemad osalesid koos lastega sportlikes mängudes ning nautisid päeva lõpul saunamõnuseid.

Haanjamaa kauni looduse keskel asuv Jaanimäe spordilaager on mõnus paik, kus õpilased saavad vaba aega ja tervistavat puhkust veeta ning meelispordialaga tegelda.

Kontaktandmed:

Võru Spordikool
Kreutzvaldi 16
65609 Võru
Tel 782 1225; faks 782 1166; 503 3447
spkool@voru.ee
Mati Ojandu

„Märgid matemaatikas”, maleball, merelahing, Pythagorase liit, „Kohus nulli üle”, „Akadeemia seiklused”.

Üheksa päeva seiklesid lapsed programmi „**Kujutluste maal**” järgi. Iga laps kujutles end muinasjutukangelasena: piraadi, printsi või printsessina, spordi- või tantsutähena, kostümeerija või stilistina. Seiklemine kujutluste maal võimal-

dab lastel muuta oma fantaasiad reaalseks. Laagrilised avasid oma loomevõimeid, võttes osa mitmesugustest konkurssidest ja festivalidest.

Järgmine vahetus oli pühendatud **TV-le**. Lapsed valmistasid ette ja juhtisid uudiste programme, kommenteerisid spordisündmusi ning koostasid reklaamklippe. Nad panid oma võimeid proovile saatejuhi või režissöörina, grimeerija ja kostümeerija ning loomulikult näitlejana. Vahetuse vältel filmiti 11 filmi, millest parimaid premeeriti kinofestivalil „KOTKA TV 2008”.

Meelelahutusprogramm koosnes maastikumängudest, spordivõistlustest, õhupalli-*show*'st, konkursist „Apelsinide paradiis”, karnevalist, maskiballist ja diskodest.

Programm „**Pipi kutsub sõpru**” kutsus lapsi huumorimaailma. Pipi ise ei igavle kunagi ega lase teistelgi igavust tunda. Ta kohtus erinevate muinasjutukangelastega, kes õpetasid lapsi mängima mitmesuguseid mänge. Pipi juhtis laulu- ja tantsukonkurse ning naljaturniire, leidis kõige tugevamad ja osavamad, organiseeris veevõistlusi Võsu rannas ning marjakorjamist metsas.

Järgmises vahetuses osalesid lapsed koos helilooja A. Kehekoviga **muusikali „Linnukvar-tal”** lavastamises. Nad valmistasid kostüüme, dekoratsioone ja plakateid. Peale selle pidasid lapsed spordivõistlusi, juhtisid Neptuni päeva ja aardejaht.

PARIISI NOORTELAAGER

Vahetused toimusid plaanitud aegadel ja osaliselt isegi suuremas mahus. Kuigi tänavune suvi ei soosinud lapsi ega ka korraldajaid, said siiski kõik õppetegevused õues tehtud ning mõnel vahetusel õnnestus ujumaski käia.

Esimene vahetus oli Tartu Loodusmaja õppelaager, mille teema oli looduskeskkond ning selle mitmekesisus. Oleme alati uhked olnud oma asukoha üle. Nüüd saime aga tuttavaks oma õuel elavate ja kasvavate kaitsealuste haruldustega. Õppekäikudel tutvuti niidu, metsa ja tiigi kooslusega. Ka vaba aega sisustati keskkonnateemaliste mängudega. Loodusmaja lastele oli ilmselt toredaim üllatus leida oma vapilill – õitsev kauris kuldking – kohe meie metsaraja alguses. Iga laager on oma tegijate nägu. Õpetajad olid oma

James Bond õpetas lapsi olema tähelepanelik, kaval ja sportlik. Ta juhtis rollimänge, mis nõudsid head taipu ja loogikat. Näitlejameisterlikkust sai arendada tummfilmis ning varjuteatris. Lahingus kahe meeskonna (headuse ja kurjuse) vahel võitis headus. Selles vahetuses oli ka turniir KVN Kotka ja Vihasoo meeskonna vahel. Võitis sõprus.

Vanemad rühmad käisid kahepäevasel matkal, väiksemad Nõmmeveski kiigel kiikumas. Toimusid lõkkeõhtud erinevate konkursside ja mängudega.

Sel aastal korraldati Kotka, Vihasoo ja Viikingi noortelaagri jalgpalli- ja rahvastepalliturniir. Oli neli kohtumist. Mängudele elati hoogsalt kaasa ning lõbus oli nii osalejatel kui ka pealtvaatajatel.

Sügisvaheajal kogunes õpilasvahetus „**Sügis-maraton**”, mis sisaldas sportmänge, aardeotsinguid, rollimänge ja tegevusi suhtlusoskuse arendamiseks, joonistusvõistlusi, meisterdamisi metsamaterjalidest, tantsuvõistlust, naljapanoraami ning diskot.

Kontaktandmed:

Tallinna Skautide Rühm Tiigrid
Kärberi 27–91
13918 Tallinn
Tel 635 5553; 5635 4552
galina_j@yahoo.com
Galina Jarotskaja

ala tõelised asjatundjad ning entusiastid. Kui selliseid laagreid rohkem korraldataks, siis ei peaks me muretsema oma riigi looduskeskkonna säilimise pärast.

Kaks vahetust prantsuse keele õppelaagrit

Laagri põhieesmärk on rakendada klassis õpitud reaalses suhtluses. Kasvatavad on prantsuse keele õpetajad, kelle hulgas on neidki, kelle emakeel on prantsuse keel (tänavu oli lausa neli vabatahtlikku). Nende tööd aitavad pingevabamalt korraldada mängujuhid – vanemad õpilased, kelle keeletase on kõrgem ning kes vajaduse korral tõlgivad ja aitavad noorematel hakkama saada.

Päevas on 4 tundi tegevusi rühmadena ateljeedes, kus töökeel on enamasti prantsuse keel ning

tegevused toetavad keeleoskuste täiendamist ja kinnistamist. Vabal ajal mängitakse nii sport- kui ka lauamänge ning suheldakse mõlemas keeles. Prantsuskeelne aardejaht osutus mõlema vahetuse üheks lemmikettevõtmiseks.

Kuna osalejate hulgas on nii linnalapsi kui ka prantslasi, kes on Eestis esimest korda, siis on tavaks saanud teha matk järvede äärde, kus tutvume looduse ja huvitavate maastike ning paik-konna legendidega.

Laagri lõpul korraldati traditsiooniline lõkkeõhtu, mida muudele tegevustele lisaks sisustasid laste omatehtud näidendid ning prantsuskeelne karaoke.

Anna Levandi Iluuisutamisklubi treening-laager

Tegemist on iga-aastase ettevalmistusega algavaks jäähooajaks. Eesmärk on saavutada sportlaste keha ja vaimu valmisolek, et vältida vigastusi jääl.

Treeningurühmad töötasid rotateerivas süsteemis, tegeldes kergejõustiku, akrobaatika, koreograafia, spetsiaalse füüsilise treeningu ja ujumisega kaks korda päevas. Vaba aega sisustasid arvukad loovust ja isiksust arendavad üritused: *playbox*, reklaamikonkurss, tantsuõhtu, joonistamine, pallimängud, lõkkeõhtu, omandatud oskuste arvestuslik hindamine, autasustamine jmt.

Inglise keel ja arvutiõpe algajaile, ratsaõpe algajaile, indiaani seiklus

Inglise keelt ning arvutit õppisid lapsed individuaalse õppekava alusel. Keeleõppe muutsid lõbusamaks mitmesugused suhtlusmängud. Kuna üks kasvataja oli pärit Hispaaniast, üks Koreast ja üks Saksamaalt, siis tuli inglise keelt praktiseerida kõigil.

MÄE-KÄÄRAKU NOORTELAAGER

Mäe-Kääraku Noortelaager asub Võrumaal Haanjas ning tegutseb põhiliselt suvel. Juba 1973. aastast on laagri peamised asukad olnud aktiivselt sporti tegevad noored. Laagrit on korraldanud ja vahetusi komplekteerinud Tartu Spordiselts Kalev. Viimastel aastatel on meil õnnestunud suvelaagrit pidada vähemalt kuues vahetuses.

Ratsutajad harjutasid personaalsete juhendajate käe all. Noored ratsanikud demonstreerisid omandatud oskusi viimasel päeval vanematele.

Indiaani seiklus oli tänavu esimest korda. Lastele pakutud tegevused olid teemakohased ja harivad. Rollimängu kaudu omandati ka eluks vajalikke oskusi ning teadmisi.

Inglise keel ja arvutiõpe edasijõudnuile, sõjalis-sportlik tegevus, ratsaõpe algajaile

Inglise keele ja arvuti õpperühm töötasid samadel alustel nagu algajad, kuid õppekava sisu vastas edasijõudnute tasemele. Et kõik ei olnud inglise keeles väga edasijõudnud, siis oli õppesse kaasatud üks kodumaa abikasvataja, kes oli vajaduse korral tõlgiks.

Sõjalis-sportlik rühm õppis riviliikumist, pöörded, maskeerumist, kaarti, orienteerumist, kompassi, asimuuti, relvakandmise kultuuri ja ohutust, erinevaid laskeasendeid, laskmist, käepärastest vahenditest varjualuse püstitamist jpm.

Ratsarühma populaarsust näitab tõsiasi, et kuigi kirjade järgi on algõpe, pole siin rühmas enam ühtki algajat.

Laager oli rahvusvaheline, sest lapsi oli ka Soomest, Islandilt ja Saksamaalt.

Kontaktandmed:

O.K. Neeruti AS
Pariisi küla
45227 Kadrina vald
Lääne-Virumaa
Tel 523 9655
pariis@hot.ee
Kaidi Bork

Suve jooksul viibib laagris keskmiselt 450 noort (60–70 noort vahetuses).

Laagri üldterritoorium on 7,1 ha. Noortelaagri kompleks koosneb kahest puithoonest (personali hoone ja söökla), võimlast (540 m²), saunast ning 13 kämpingumajast. Noortele ööbimiseks mõeldud kämpingumajad on möbleeritud ja neis on

5–6 kohta. Kasutusel on elekterküte. Laagrilisi toitlustatakse eraldi asuvas sööklamajas. Toitu valmistavad professionaalsed kokad. Kõigis laagrivahetustes on tagatud arstiabi, aga õnneks ei ole seda teenust eriti vajatud.

Laagris tehakse palju sporti, matkatakse ja ollakse vabas looduses. Mäe-Kääraku laagris on oma saal, kus saab mängida võrk- ja korvpalli. Laagri territooriumile on rajatud kaks rannavõrkpalliväljakut ning jalgpalliväljak. Laagrivahetused komplekteerime peamiselt Tartu linna ja maakonna spordiklubide õpilastest. Tavapäraselt jätkub laagris piisavalt spordivälisest tegevusest.

Aastaid on Mäe-Kääraku laagris kohtunud tegevusportlastega. Laagrit on külastanud korvpallimeeskonna Tartu Ülikool/Rock sportlased ja treenerid, Eesti paremad karatekad, kergejõustiklane Aleksander Tammert jt. Peale laste ja treene-

rite on laagri personal kaasanud viimastel aastatel ürituste korraldamisse ka lapsevanemaid. Ühiselt on käidud lähedal asuvas Suure Munamäe vaateornis. Huvitavad on olnud kohtumised samas piirkonnas tegutsevate projektlaagrite noortega.

Mäe-Kääraku Noortelaagri suurimad plussid on ilus loodus, ujumiseks väga sobiv järv ja rahulik keskkond.

Kontaktandmed:

Tartu SS Kalev
Turu 8
51014 Tartu
Tel 501 5825
raido@kiirtee.ee
www.tartukalev.ee
Raido Mägi

KUTI-MUTI NOORTELAAGER

Kuti-Muti Noortelaager Laulasmaal on tegutsenud 13 hooaega. Huvitava ja sisuka tegevuskavaga laagriprogrammist ammutavad energiat ja elurõõmu nii osalevad lapsed kui laagri korraldajad.

Kokku veetis 2008. aastal laagripuhkuse Kuti-Muti laagri kümnes vahetuses 592 last. Soovijaid oli sel aastal rohkemgi, kui meie laager suutis vastu võtta. Laste ja lastevanemate positiivne tagasiside ning siirad tänusõnad näitavad, et Kuti-Muti laager püsib eriti soositud laagrite hulgas.

Soodne asukoht Tallinna lähedal ning sisutihe tegevusprogramm on kasvatanud laagri populaarsust eriti nende laste seas, kes paistavad silma aktiivse ellusuhtumisega. Igas vahetuses esinesid lapsed laagris õpituga külastuspäeva ühiskontserdil vanematele. Igas vahetuses loodi oma uus laagrilaul ning tantsiti ühistantsu kogu laagriperega.

Teatrilaaگری noored esitasid 23. augustil suvelõpu muusikalavastuse „Katkise tiivaga lind”, kus lõi kaasa laulja ja muusik Tõnis Mägi.

Kahes laagrivahetuses said lapsed osa filmitegemise õpetusest, valmisid omaloomingulised „Viimane vahetus” ja „Teisel pool”. Kaheksas laagrivahetuses käis külas Rohelise Punkti koolitaja.

III vahetuses osalesid laagrilapsed Kanal 2 „Saladuste” seriaali filmimises. Suve lõpus toimus traditsiooniline laagrisuve matus Laulasmaa rannas.

I vahetus

Talvevahetus oli jaanuari esimestel päevadel ning hõlmas draamaõpet ja seikluskasvatust. Lapsed osalesid ka Teenifesti teatrifestivalil Laulasmaa Koolis.

II vahetus

Albatrossi noorte purjetajate treeninglaagris oli kolm treeneriga lasterühma vanuses 7–11 ning üks 12–16aastaste rühm. Peamiselt keskenduti spordile – üldfüüsilisele ettevalmistusele, tänu suurepärasele ilmadele saadi iga päev käia Lohusalus merel. Programm oli koostatud nii, et päeval toimus kaks treeningut ja tehniline sõit merel ning õhtul üks ühine laagriüritus. Tagantjärele vaadates olidki II vahetuses selle suve parimad ilmad.

III vahetus. Kunstiõpe, sport, seikluskasvatus ja näitlemine

Nagu ikka kunstivahetuses tegid 7–14aastased lapsed selleski kunstiüliõpilaste Nora ja Anderi juhendamisel palju käsitööd. Iga päev käidi mere ääres, kust koguti materjale kompositsioonideks,

maaliti päikeseloojangut ning seati kimpe kõrkjatest ja männikoorest. Lisaks sporditi (igapäevased pallimängud, teatevõistlused, lipumäng, kuu-lijämm, raudkuti ja raudmuti mitmevõistlus, olümpiamängud jne), peeti pulmi, lavastati näidend, tehti omaloominguline laul, ristiti rebaseid ning valiti vahetuse superstaar.

IV vahetus. Film, meedia, näitlemine, sportmängud

Laagris olid 10–17aastased. Laagri juhataja pilgu läbi oli see 2008. aasta suve sisukaim vahetus. Hästi palju oli tulnud tuttavaid lapsi eelmistest aastatest, kuid oli ka uusi, kes kohe kohanesid ja seltskonda sulasid. Palju tehti sporti: kergejõustikku, mängiti pallimänge, orienteeruti. Filmiõpet korraldas tuntud filmilooja Jaan Kolberg Tristani stuudiost. Omaloomingulise õudusfilmi süžee pani kokku Urmas Salu, kaasa löid kõik lapsed. Meediaesindajana pidas huvitava koolituspäeva Margit Kilumets ETV-st. Selles vahetuses elati perekondadena, mis loodi laagri esimesel päeval. Põhimõte oli, et vanemad laagrisolijad said isamaa staatus ja neile anti kantseldada 4–5 last. Kogu vahetuse vältel võistlesid perekonnad omavahel eri aladel, lõppkokkuvõttes parim perekond sai auhinnaks päevapaketi Laulasmaa SPA veekeskuses.

V vahetus

Vahetuse korraldas **Edu-Do Karateklubi** oma treenerite ja kasvatajate ning programmiga. Päevas tehti üks treening ning väiksemad mängisid sportlikke mänge. Õhtuid veedeti diskotades. Laagritegevust aitasid täiendada Laulasmaa õpilasmaleva noored. Spordilaagri lastele korraldati mänge ja orienteerumisõpet.

VI vahetus. Film, meedia, näitlemine, seikluskasvatus

Vahetuse programmi koostades oli arvestatud eelkõige laste vanust: laagrilised olid 8–16aastased. Rohkesti oli eale sobilikke spordiüritusi ning isetegevuski oli professionaalsem. Seiklusmatk Lohusalu poolsaarel jääb eriti meelde tänu luuremängule, kus arendati ka vastutegevust. Meediaõpet juhtis kasvataja Joosep, kes organiseeris

igapäevase laagrilehe väljaandmise. Taas andsid värsked uudised ja kuulutusi välja perekonnad. Meediapäeva raames filmiti Laulasmaal Kanal 2 „Saladuste” seriaali. Eriti põnev oli, et Kuti-Muti laagri lapsed osalesid ise peaosades. Filmitgevust juhtis selles vahetuses Balti Filmi- ja Meediakooli üliõpilane Martin Haljaste. Tema juhendamisel valmis omaloominguline film „Teisel pool”, kus näitlejateks olid laagrilised. Taas korraldati populaarne laagri vahetuse superstaari konkurss, pulmad, rebaste ristimine, raudkuti ja raudmuti võistlus ning olümpiamängud.

VII vahetus. Sport, tants, laul, näitlemine

Vahetuses olid 7–13aastased lapsed, noorimad sel suvel. Igati toimekas ja lõbus seltskond esitas külastuspäeva kontserdil südamliku luulelavastuse. Selles vahetuses lauldi palju ja kaunit. Tore vaheldus oli, et malevlased Karl ja Ander saatsid laululapsi kitarridel. Kasvataja Andre suutis spordipisikuga nakatada ka paadunud mittersportlased. Nagu ikka esinesid lapsed vanematele ühishantsu ja laagrilauluga. Tehti orienteerumismatk ning õpiti selgeks uus omaloominguline ühishants. Talendijahi eelvoorudes osales peagu pool laagriliste koosseisust, parimateks tunnistati seekord jumpstileid tantsinud Lauri ja Ranno.

VIII vahetus. Kunstiõpe, sport, näitlemine ja keskkond

Laagrilised olid 7–16aastased. Selleks vahetuseks valmis laagri uus lehtla (varjualune), mida kohe innukalt ekspluateerima asuti. Avaõhtuks kaunistati lehtla oma jõuluteemaliste käsitöödega ning peeti suvine jõulupidu, kus jõulumehike jagas kõigile peredele omavalmistatud kingitusi. Lehtlast sai kiiresti laste meelipaik, kus vihmade ilmadega oli mõnus kaminatule paistel istuda ja rühmatööd teha.

Suurt elevust tekitas tagurpidipäev, kus poisid ja tüdrukud omavahel rollid vahetasid. Päeva täiendasid vahvad soengumeisterdamised ja kostüümid. Palju tehti sporti, nt toimus maastikumäng, perekondadevaheline kriminaaluurimise võistlus, orienteerumismatk, teatevõistlused. Kunstitundides valmistati värvilistest lõngadest

sõbrapaelu, loodusmaterjalidest kompositsioone ja lilleseadeid. Rohelise Punkti korraldatud kesk-konnaõppe raames tehti selgeks taaskasutuse põhimõtted. Leiti palju põnevaid ideid, kuidas jäätmeid kasutada. Vanemate külastuspäeva kontserdiks õpiti taas tore kava tantsudest, lauludest ja lavastusest.

Kontaktandmed:

Laulasmaa
Harju maakond
Tel 502 8180
www.kutimuti.ee
kutimuti@kutimuti.ee
Tiiu Mägi

8.2. HUVITAVAMAD PROJEKTLAAGRID

FÄN CLABI LAAGER

TALV

Fän Clabi laager alustas 2008. aastal tegevust juba jaanuari algul talvise laagrivahetusega Otepääl. Meie eesmärk oli laagrivahetuse lõpuks valmis teha koduleht just sellest vahetusest. Selle eesmärgi täitsime ning kõigi laste osalusel valmis väga vahva ja stiilne fännide koduleht. Et sinna materjali saada, oli vaja tervele Otepääle tiir peale teha. Meie matkad viisid meid energiasamba, kiriku ja spordihoone juurde. Öise matka tegime Pühajärve äärde, kus kõik laagrinoored said ilusat tähistavast vaadata. Laagriaja jooksul läbisime terve Apteekrimäe matkaraja ning käisime Väikesel Munamäel vaatamas, kuidas tehakse tehislund. Üks meeldejäävamaid üritusi oli kindlasti terve laagriga Otepää *snowdubing*'u rajal möllamine. Tehvandi valgustatud suusarajal suusatamas käik oli aga väga raske ning hiljem TV-st suusatamisvõistluste ülekandeid jälgides teame, kui raske on sportlastel. Proovisime ka lumelauasõitu. Peale selle maalisime suuri kruuse, meisterdasime sünnipäevakalendrit ning nautisime öökino ja öist tünnisaunas käimist.

SUVI

Fän Clabi laagri suvevahetused toimusid taas igal kalendrikuul: juunis seiklesime Käsmus, juulis Otepääl ja augustis Saaremaal.

Käsmu

Käsmus meisterdasime päris keerulises stiilis laagriraamatuid, maalisime suuri plakateid ja rebisime moenukke, kaunistasime looduslike materjalidega klaasist rahakassasid ning kraasisime villa ja õppisime märgviltimist. Matkamängude kaudu õppisime hulganisti matkatarkusi. Käsmu laagrivahetuse kõige pikem ja raskem matk oli soovide kivimäele ja Kuradisaarele.

Moe-*show* ning matkajate karneval olid väga populaarsed üritused.

Spordipäeval korraldati erinevaid jooksvõistlusi ja põnevaid teatevõistlusi. Laagriaja jooksul said noored mängida uusi ning huvitavaid lauamänge. Valiti ka fännpoiss ja fänntüdruk ning peeti laagripulm, „Jõekalda *show*” ja suur diskoõhtu koos teise laagriga. Lõpuekskursiooni tegime firmasse, kus immutatakse puitu. Nägime, kuidas valmivad elektripostid ja aiakaunistused.

Otepää

Otepää laagrivahetuses korraldasime öise laagri-Erna. Meeskonnad töötasid väga hästi, noorte koostöö oli suurepärase. Võrreldes eelmise aastaga on noored palju arenenud. Teati, et rühmajuht on kõige tähtsam ning et igast rühmaliikmest sõltub matka sihtkohta jõudmise lõpuaeg. Ülesanded teel olid rasked: takistuste ületamine, veest vajalike vahendite toomine, telgi püstitamine jne. Päevased matkad tegime Pühajärve äärde ja Otepää seiklusparki, kus lapsed said oma võimeid proovile panna. Toimusid meeskondlikud lipumängud, veepalli-, võrkpalli- ja jalgpalli-võistlused, teatevõistlused, põnevad täpsusjooksud ning kabe MM.

Kaunistasime keerulise tehnoloogiaga tehtud laagriraamatuid, tegime klaasimaali, meisterdasime papist joogitopse ja villatehnikas võtmeripatseid. Korraldati lustakas „Jõekalda *show*”, kena laagripulm ning imetore fännpoisi ja fänntüdruku valimine. Kas on veel kauneimaid elamusi laagrist kaasa võtta, kui et tüdrukud kuulavad kuumaveetünnis poiste esitatavat armastusluulet. Need ongi laagrihetked, mis jäävad kauaks meelde.

Saaremaa

Ekskursioonid Maasi ordulinnusesse, Angla tuulikute juurde, kiigeväljakule ning Kaali järve äärde olid harivad ja põnevad, kuna enamik lapsi ei olnud neis paikades varem käinud. Korraldati kauneima laagriraaamatu valmistamise konkurss, kaunistati emadele suurepärased joogiklaasid ning meisterdati märgvillatehnikas kaelakeesid. Programmis oli palju põnevaid meeskonnamänge: Tehumardi Cup, terviserajajooks, pioneerimäng, pimevõrkpall, rahvastepall ning seikluslikud matkamängud. Õppisime ka erinevaid sõlmi tegema, valmistasime trips-trapsitamise hoiukotid ja värvikirevad mängukivid. Ära ei jäänud mõistagi moe-*show*, mälumäng, fännipidu ja pulmapidu. Eriti populaarsed olid lõkkediskod.

MTÜ NOORTE MEREKLUBI MERELAAGER

Keila vallas Laokülas korraldati 2008. aastal 6–17aastastele neli laagrivahetust. Lapsi oli vahetuses 36, teenindavat personali pidevalt kohal 6 inimest. Igapäevatöös olid abiks ka vabatahtlikud. Põhitegevus oli laste purjetama õpetamine, kuid rohkesti oli muidki üritusi, millest võtsid osa kõik lapsed.

Merematk Väike-Pakrile

Sel aastal korraldasime esimest korda paadimatka Väike-Pakrile. Katsumus oli tõsine (umbes 2 tundi vahetustega sõudmist), kuid saarele jõudes olid lapsed niisama rõõmsad nagu Kolumbus Ameerikasse jõudes. Saarel käisime vana kiriku juures, vaatasime põhjakalda pankrannikut ning lõunatasime vanas piirivalvesadamas. Loomulikult mahtus päevakavva ujumine. Lõpuks ehitasime mälestuseks lapikutest rannakividest umbes 1,5 m kõrguse kiviposti. Kuna matk oli väsitav, siis tagasi tulime hanereas kokkuseotuna Kotermanni (laagri turvakaatri) slepas.

Matkad Paldiskisse

Kõik vahetused käisid vähemalt korra 6 km laagrist eemal asuvas Paldiskis kommipoes ning tutvuti ka linnaga.

Õöhäired

Laste väga oodatud õöhäire teema oli igas vahetuses erinev. Peeti õiseid maastikumänge ning

Fän Clabi laagrisuvi läks igati korda ja seda tänu põhjalikult ettevalmistatud aktiivsele programmile ning meie ülitoredatele laagrikasvatatele. Sel suvel oli vähe päikest, kuid õnneks meil vedas, sest enamasti sadas öösiti. Igas laagrivahetuses said noored nii päikest võtta kui ka ujuda. Meie planeeritud üritused viisime kõik ellu ning tulemuseks oli taas suur hulk rahulolevaid Eesti lapsi.

Kontaktandmed:

MTÜ Fän Clab
www.seiklusmaailm.ee
info@seiklusmaailm.ee
Tel 513 7685
Krista Dreger

lapsi kimbutasid Paldiski nn kommionud, kes laagriliste ühisrännakuga tagasi peletati.

Disko- ja lõkkeõhtud

Disko- ja lõkkeõhtuid korraldati igas vahetuses mitu. Hästi võeti vastu ka ühe nn õöhäirena korraldatud videodisko.

Neptuni pidu

See on traditsiooniline merelaagrite ja laeva-reiside üritus, kus Neptun koos kuradite ja näkineidudega ristib esimest korda laagris (või laeval ametis) olnud ja merd sõitnud lapsi. Kostümeeritud, põneva ja üllatusterohke stsenaariumiga peol avalduvad laste iseloom, vaprus ning arvamused tavaliselt kõige ehedamal kujul. Peo lõpus saavad kõik värskelt ristitud asjaomase tunnistuse ning vahetuse jooksul erinevate tegevustega silma paistnud premeeritakse diplomite ja auhindadega.

Maapurjetamine

Tuuliste ilmadega, kui merele ei saanud, oli lastel suurepärase võimalus proovida purjetamist maismaal. Blokarti esindajate näpunäidete järgi sõitsid lapsed selle kolmerattalise purjekaga, kuni jätkus tuult ja soovi.

Tuletõrjeõppus

Laagrit külastas Paldiski tuletõrjekomando. Lapsed uudistasid tuletõrjeautot, kuulsid tuletõrjujatel erinevatest võimalustest ja vahenditest, kuidas ja millega tuld kustutada, ning said ka ise tuld kustutada ja vahu sees möllata.

Kinoõhtud

Laagris oli võimalik 2–3 korda vahetuse jooksul suurelt ekraanilt filme vaadata.

Sõitmine mitmesuguste veesõidukitega

Ülimalt populaarseks osutusid vaikselt ilmaga (purjetamiseks sobimatu) korraldatud tuubi-, banaani- ja veesusasõidud.

Korraldati mitmesuguseid **võistlusi**, millele eelnes igapäevane süstemaatiline treening.

Kompleksvõistlus (lapsed olid jagatud võistkondadesse, igat ala tegi vastavalt soovile ja võimetele üks meeskonnaliige) koosnes mereterminoloogia viktoriinist (kogu võistkonnale), sõlmede võistlusest, viskeliini heitmisest, ujumisest, jooksust ja merest leitud saapa viskamisest.

Purjetamisvõistluses selgitati igas vahetuses välja parimad kahes paadiklassis („Optimist” ja „Kadett”) minimaalselt kolme, maksimaalselt seitsme sõidu alusel. Võistlusrada koosnes tavaliselt kolmest poist ning rakendati olümpia-purjeregattide punktisüsteemi.

Lapsed õppisid kiiresti tegema merel kasutatavaid sõlmi ning said selgeks nende kasutusvõimaluse nii merel kui ka maal. **Sõlmede võistluses** tehti aja peale järjest seitse sõlme (õigesõlm ehk meremehesõlm, rehvisõlm, paalsteek, lipu- ehk soodisõlm, seasõrg ehk vebling (kahte moodi), kaheksasõlm) ning kõige lõpuks pandi selga laeva päästevest.

Ujumisvõistlus peeti ainult soodsa ilma ja sooja veetemperatuuri korral.

Teatevõistlused (nt kotijooks, palli veeretamine ja täpsusviskamised, takistusriba jne) toimusid laagripäevade jooksul ning olenevalt ilmastikoludest nii vees kui ka maal.

Maastikumängu mängiti mereäärsele maastikule, võttes arvesse mereäärseid orientiire.

Korraldati **lauatenniseturniir**.

Sõudmisvõistluses osales terve võistkond. Võitis tavaliselt parima rütmitunnetusega, mitte füüsiliselt tugevaim võistkond.

Prügikorjamisvõistlus oli parim võimalus laagri territoorium kiiresti kommipaberitest puhtaks saada.

Õhtupoolikuti lisandusid soovi korral järgmised tegevused: pallimängud (rahvastepall, võrkpall, tänavakorvpall, laptuu, „Kartul” jt), koroonaa, sulgpall, maalimine ja joonistamine (peaasjalikult kujutati merd ja purjekaid) ning „Alias” ja muud lauamängud.

Üldine laagrikord

Traditsioonilised päeva organiseerivad sõlmepunktid (nagu äratus, söögikorrad ja öörahu) panid paika kindla, kuid samaaegu küllalt vabadust jätva päevakava. Mõned tegevused (nt hommikune jooks ja võimlemine) üritasime hoida rangelt kohustuslikud, millest pääses ainult arsti vabastuse või lausvihma korral. Muu päevakava kujundati üsna paindlikult, arvestades laste soove. Järgisime põhimõtet, et üritus peab olema piisavalt huvitav või arusaadavalt mõõdapääsmatu, et kõik võtaksid sellest osa vabatahtlikult. Tihti aitas huvi tekitada väike võistlusmoment, teinekord oli aga vaja rõhutada just meeskonnatunnet, võrdlemata laste individuaalseid võimeid.

Laste kohustused**Söögitoimkonnad**

Toit toodi laagrisse toidutermostes Niitvälja Golfikeskusest. Laste ülesanne oli valvekassatjal aidata lauda katta ja koristada, ühisruumi üldiselt korras hoida, laager kindlate kellasiignalidega (laevakella löögid) kas söögikorras või muul põhjusel kokku kutsuda.

Rannavalve

Valvekord kestis 2 tundi ning valves viibis aluste mereloleku ajal korraga kaks last. Valves tuli täita järgmisi ülesandeid: märkida kellaajaliselt üles kõik merele suunduvad ja merelt saabuvad alused ning nende meeskond; kirja panna merel juhtunu ja aluse seisukord saabudes; pidevalt jälgida merel olijaid; igakülgselt abistada merele minejaid ja sealt saabujaid; kontrollida pääste-

vestide olemasolu; teavitada rannavalvekasvatajat kõigist reeglitest üleastumistest. Nii toimikond kui ka rannavalve tegutses kindla graafiku alusel.

Et meri ja mereline tegevus olid meie laagris põhilised, pöörati laste ja mere suhteid reguleerivatele reeglitele iseäranis tähelepanu. Selgitame seda lähemalt.

Merelkäimise kord

Merele lubati ainult soodsa ilma korral (madal laine ja nõrk tuul), päästevestidega ning merekorras alustega. Iga laagris osaleja sai endale nummerdatud päästevesti, mille eest kandis hoolt kuni vahetuse lõpuni. Aluse vaatas enne mereleminekut üle rannavalvekasvataja ning merelt tagasi saabumisel rannavaht. Kõik alusel leitud puudused kanti rannavalvežurnaali. Mereleminekust pidi rannavalvele teatama paadivanem ja ütleva, millise aluse ja meeskonnaga väljutakse; samuti tuli registreeruda tagasi tulles.

Merele tohtis minna ainult siis, kui kaasas oli keegi täiskasvanutest. Kõik laagri töötajad oskasid purjetada, sõuda, ujuda ja esmaabi anda ning

MERIVÄLJA AEDLINNA SELTSI NOORTELAAGER KRIMMIS

12.–23. juulil 2008 korraldati Krimmi AOs Beregovoje külas noorte töö- ja puhkelaager, millest võttis osa 34 9–17aastast noort. Simferopolisse ja tagasi sõideti lennukiga. Beregovoje asub Simferopolist 50 km lääne poole, sinna viis laagrilisi tellitud buss.

Laagrilised majutati kohaliku pansionaati ning lõunat sõid nad küla sööklas. Hommiku- ja õhtusöögi valmistasid lapsed ise. Vajaminevad toidained telliti poest või muretseti ekskursiooni-päevadel kohalikel turgudel.

Noored nägid sealset elu, aitasid külaelanikke (paljud neist eestlaste järetulijad) igapäevastes toimingutes, korjasid puuvilju ning tegid lihtsamaid remonditöid. Samal ajal püüti suhelda eesti keeles ja õpetada külaelanikele lihtsamaid väljendeid.

Hommikuti olid ujumistreeningud, õhtupoolikuti matkati lähiümbruses. Kolm korda olid sõprus-

olid võimelised seda ka õpetama. Enne kui uus vahetus purjekatega vee peale saadeti, tehti maismaal läbi korralik kuivtrenn ning räägiti merel ettetulevatest võimalikest raskustest ja nende ületamisest. Väiksematele lastele õpetati käitumist paadis, lisaks tehti trenni nõõri otsa seotud alusega vöökõrguses vees.

Kui juhtus mere- või laagrikorra rängemaid rikkumisi, järgnes karistusena merekeeld (kehtis ka ujumise kohta), mis oli kõige raskem karistus laagris. Ujumas käidi ainult kasvataja loal ja järelevalvel.

Kokkuvõttes võime 2008. aasta laagrisuve pidada kordaläinuks. Raskustest aitasid üle kasvatajate positiivne suhtumine ja entusiasm ning ääretult tublid ja abivalmid lapsed.

Kontaktandmed:

MTÜ Noorte Mereklubi
Tel 5628 6586
info@merelaager.ee
www.merelaager.ee
Ahto Aaslav-Kaasik

kohtumised küla noortega jalgpallis. Kaasavõetud lauamänge õpetati ka kohalikele lastele ning katsetati venekeelset sõnaseletusmängu „Alias”.

Laagrivahetuse jooksul korraldati mitu ekskursiooni: käidi Jaltas, kus sõideti kõisraudteega Ai Petri mäele; külastati Vorontsovi lossi ning sõideti kaatriga Mustal merel. Ekskursioonid viisid ka Jevpatoriasse, Sevastopoli ja Balaklavasse, kus asus Venemaa tuumaallveelaevade baas. Pikem jalgsimatk tehti Dimerdzi mäele.

Puhkuse kõrval tehti tööd: saeti puid, niideti rohtu, rohiti põldu ning korjati aprikoose ja virsikuid. Noored jäid laagriga väga rahule. Suur rõõm oli meist ka kohalikel eestlastel, kes said eesti keelt harjutada ja Eesti uudiseid kuulda.

Kaja Laanmäe
projektijuht

ÜHENDUSE NÕMME KAKS TUHAT RAHVUSVAHELINE SEIKLUSLAAGER AVASTAJA2

Juba teist aastat toimus Eesti-Soome ühislaager Soomes Granö saarel. Laagris olid 9–14aastased noored.

Seikluslaagri õnnestumisele aitasid kaasa ilusad ilmad, huvitav seiklusrada, soe vesi ja rõõmsad noored. Kõige enam pakkusid pinget võistlused. Parimad selgitati paadirallis, vesijalgrattasõudmises ning ümber saare maratonis. Esitleti ka oma maad, käidi loodusmatkal ja ekskursioonil Helsingis. Õhtused üritused korraldati noorte endi initsiatiivil, nendest lõbusaim oli vahest etendus, kus tehti kasvatajaid järele. Pallivõistlused peeti saarel koos teiste laagritega. Eesti rühm sai karikasarjas tubli 2. koha.

Rohkem pingutust nõudis seiklusraja läbimine. 4 m kõrgusel takistust ületada ei tule just iga päev ette. Soojade suveilmadega oli võimalik sõita paadiga merel ja näha tegelikku Soome elu. Algatatud vampiirimäng hoidis lapsi elevil viis päeva, kuni ellu jäi viimane vampiir. Korraldati koogivalmistamise võistlus, mille algatajad olid

noored ise. Koogid olid mõistagi magusad ning neid kutsuti maitsma ka Soome partnerrühma esindajad, kes tunnustasid kõik koogid maitsvaks. Seltskonnamängud, lõkkeõhtud ja öölaulu-pidu olid need, mis hoidsid noori õhtuti kaua üleväl. Nädal pärast laagri lõppu saadeti meilitsi küsimus: „Millal järgmine vahetus toimub?”

Laagri edukal korraldamisel oli suureks toeks meie pikaajaline koostööpartner Soomes Käpylä klubi, kes sisustab Helsingis laste ja noorte vaba aja veetmist.

Kontaktandmed:

Ühendus Nõmme Kaks Tuhat
Kadaka tee 62a
12618 Tallinn
www.nomme2000.ee
info@nomme2000.ee
Tel 677 5506
Avo Loot

MTÜ SIRTSUCAMP SUVELAAGRID

2008. aasta suvel korraldas MTÜ Sirtsucamp neli laagrivahetust, millest võttis osa 110 6–16aastast last. I ja III vahetuses oli enamik lapsi 10–13aastased, II vahetuses 6–8aastased ning IV vahetuses 13–16aastased. Suurem osa lastest olid meile tuttavad eelmistest aastatest, kuid nagu igal aastal tuli selgi suvel juurde uusi laagrilisi.

15–17aastased, kes olid laagris varemgi olnud, proovisid taas kätt abikasvatajatena. Olgugi et see töö tundus uutele abilistele raskem, kui laagrilapsena kõrvalt vaadates paistis, olid kõik kindlad, et nad tahaksid ka järgmisel aastal mudilaste vahetuses abiks olla.

On hea meel, et meil on aastatega välja kujunenud kindel kasvatajate kaader. Ka Grete, kes eelmisel suvel ühes USA lastelaagris praktiseeris, oli jälle kohal ning jagas oma kogemusi ja õpetas lastele uusi mänge.

Üldiselt olid meie laagrivahetused sarnased varasemate aastate omadega. Kindlalt kuulus iga vahetuse tegevuskavva vähemalt kahepäevane rattamatk.

I vahetuse lastega matkasime sel aastal Pahkla karjääri ja ronisime Eestimaa Kivide Kuninga otsa. Vahetuses oli palju uusi lapsi. Et osal n-ö vanadel oli see matkamarsruut veel läbimata, siis osutus valik päris õigeks. Ilmataat meid just eriti ei hoidnud, aga mis matk see ongi, kui üks vihmabin märjaks ei tee.

II vahetuse lastega käisime Varbola linnuses. 6–8aastastele jalgratturitele oli ligi 20 km rattasõit paras katsumus, seda enam, et vahepeal tuli teeremondi tõttu 3–4 km ratast kruusateel lausa käekõrval lükata. Väsimusest hoolimata oli lastel õhtul pärast turgutavat matkatoitu ning poest ostetud magusat taas energiat linnuses ronida ja ringi lipata.

III vahetuse matka planeerides otsustasime korraldada kombineeritud ratta- ja rongimatka Kõrgekalda tallu. Eelmisel aastal jäi meil nende lastega see vihma tõttu ära. Paraku oli sel aastal lapsi väga palju ning 35 lapse + 4 kasvataja ratta mahutamise kolme vaguniga rongile tundus utoopiana. Seega muutsime marsruuti ning

matkasime Kurksesse. Taas kimbutas meid vihm. Lõunapausi ajal Rummu karjääris tuli toit valmistada säärases paduvihmas, et kasvatajatel oli tõsiselt raske otsustada, kas jätkata matka Kurkse poole või pöörduda tagasi. Pilk tumesinisesse taevasse ja väike heledam laik mere kohal aitasid meid teele sihtpunkti poole, ja see otsus oli õige. Päike tuli välja, kuivatas märjad riided ning lapsed said ujuma. Osalejatele jääb kauaks meelde merre loojuv päike, lõke ja kitarrimäng.

IV vahetuse matk oli sel aastal veidi pikem. Kuna tegemist oli Sirtsucampi 14–16aastaste n-õ veteranidega, otsustasime matkata Saaremaal. Bussiga sõitsime Virtsu ning Kuivastust algas rattamatk. Tutvusime paljude Saaremaa vaatamisväärsustega, õõbisime nii telkides kui ka turismitalus, kus puhkepäeval kasutasime võimalust süstaga ja purjelauaga sõita ning snorgeldada. Kokku sõitsime läbi üle 200 km. Taas laagrisse jõudnud, korraldasime matkateemalise viktoriini, lapsed võistlesid pallimängudes ning peeti lauatennise- ja koroonaturniir. Vahetuse lõpus tegime küsitluse sellise laagrivahetuse korralduse kohta. Lapsed jäid väga rahule ning kõik avaldasid soovi tuleval aastal midagi sarnast kogeda.

Nagu varasematel aastatel korraldasime ka sel aastal I–III vahetuses enne matka maastikumängu või orienteerumisvõistluse, kus kontrollpunktides kontrolliti varem õpitud matkatarkuste omandamist. Väga tähtsaks pidasime just rühmatööd ja üksteise arvestamist, mis on oluline ka matkal olles.

Meie laagrivahetused on enamasti sportliku suunitlusega: matkad, pallimängud, lauatennise- ja koroonaturniirid, akrobaatika, traditsiooniline laagritriatlon, ujumine väikeses kodubasseinis ja Keila veepargis, teatevõistlused ning rammumehe valimine. Peale sportimise oli meil palju loometegevusi. Igas vahetuses meisterdati midagi põnevat: seinaplaate, paberlilli, aknaklaasi kauristusi, lillekaarte, lõngast ingleid jm. Lapsed tegid ise lõpuõhtuks tordi.

Õhtuti esinesid vaheldumisi lapsed ja kasvatajad. Lapsed tegid dramatiseeringu mõne tuntud muinasjutu ainetel, mõne reklaamklipi ja tutvustasid iseend kas kogu rühmaga või üksi esinedes. Väga vaimukad olid laste etteasted teemal „Sirtsu TV” ja „Sirtsucampi moe-show”, kus modelle riietades võis kasutada vaid paberit ja looduslikke materjale. Kasvatajad korraldasid meeltemängu, viktoriini ja laste nõudmisel eelmisel suvel esimest korda peetud mälumängu „Matematico”. Õhtud lõppesid tavaliselt lõkke ääres kitarri saatel lauldes, tihti ka diskosaalis tantsumõllus. Kasvatajad esinesid aga iga vahetuse lõpul taas Sirtsucampi hitiga, omaloomingulise lauluga „Sirtsucampi tullakse järgmisel aastal tagasi. Pane tähele!”.

Loomulikult kuulus laagrielu juurde õöhäire, mida oodati põnevusega. Selle korraldasime ainult suurematele lastele. I vahetuse poisid tegid läbi julguseproovi, III vahetuses aga toimus rühmadevaheline öine salakirjadega maastikumäng. Ristiti ka rebaseid, st uued lapsed andsid vande, et neist saavad tublid laagrilapsed.

Laagrit jääb meenutama meie laagri T-särk. Iga laps sai lahkudes kaasa CD oma vahetuse piltidega, lisaks erinevate võistluste diplomid ja auhinnad.

Kuigi meil on internetis oma koduleht, oleme kindlad, et laager kogub üha enam populaarsust just laste eneste kaudu. Nende rahulolu oma laagrisuvega, uute sõprade leidmine ning kindel plaan ja soov ka järgmisel aastal kokku saada annab kasvatajatelegi positiivseid elamusi ning jõudu uuel suvel taas laagrit teha.

Kontaktandmed:

MTÜ Sirtsucamp
Tel 522 1246
sirje@sirtsucamp.ee
www.sirtsucamp.ee
Sirje Raud

KOKKUVÕTE

2008. aasta laagrisuve kohta võib öelda, et nii noortelaagrite korraldajad kui ka laagrites osalenud noored jäid laagrisuvega rahule. Kuigi suvi ei olnud nii ilus kui eelmisel aastal ning rannas ja vees said lapsed olla vähem, jäi laagrikülastustest ja laagrite korraldajate aruannetest kõlama optimism – laagrisuve peeti kordaläinuks.

Huvitavad ja mitmekesised laagriprogrammid on pannud noored valiku ette leida just oma huvi-
dele vastav noortelaager või laagri vahetus.

Korraldajad tänavad nii Hasartmängumaksu Nõukogu toetuse eest kui ka Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Eesti Noorsootöö Keskust abi eest noorte tervistava puhkuse korraldamise koordineerimisel ning loodavad ka edaspidi projekti jätkata.

Eriti täname noortelaagrite korraldajaid ja laagrikasvatajaid vastutusriikka ning tänuväärse töö eest noortelaagrite organiseerimisel ja korraldamisel, sest ilma teieta noortelaagreid ei oleks.

Aitäh kõigile!